Թ. ՏԱՐԻ 2641 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 3 ՏԻՊ 4385 11 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1892 4 ՃԼԻՊԱՁԻԼ ԷՎՎԷԼ 1340 ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԳՈՒՆԵՒԻՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه ده‌ره‌لك غزه‌تسی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳՐԻՆ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳԻՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	150
» »	Վեցամեայ	75
» »	Եռամսեայ	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան Ֆրանկ	56
» »	Վեցամեայ »	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ	Ղրուշ	50

Խմբագրութեանս ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն եւ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՆՈՅԵՄ. 11/23 1892

ԳՐԱԿԱՆ ՆԻՒԹԵՐ

Գ.

ԳՐԱԲԱՐԻ ՀԵՏՔԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐԻՆ ՄԷՋ

Մեր պատուական քարեկամն անուանց հոլովներուն և հոլովակերտ նախդիրներուն իսպառ արտաքսումը կը պահանջէ մեր արդի լեզուին մէջէն՝ իբրեւ դրաբառի չարաշուք մնացորդ։

Առաջինն սկսած է փառաւոր կերպիւ, ինչպէս ցոյց տուինք։ Իսկ երկրորդին հարկ չէ մնացած, վասն զի հագիւ կը գործածուին հոլովակերտ նախդիրք՝ մասնաւորապէս իմաստի շըփոթութեան և չարաձայնութեան առաջն առնելու համար, ինչպէս անուանց տէր բային ու խնդիրն և դերանուանց ոմանց վերջաւորով տրականներն ու հայցականներն իրարմէ զանազանել հարկ եղած ժամանակ։ Բայց ասոր ալ ճարը գտած են մասամբ նոր գրիչներէ ոմանք, այն է ֆրանսերէնի անխախտ կանոնին հետեւիլ։ Նախ տէր բային, յետոյ բայն և ապա խնդիրը գրել։ յարաբերեան ալ անպատճառ բայէն եւրը դնելով՝ յարաբերականին կցել։ Անգամ մը որ այս կանոնը մեր մէջ ալ հաստատուի, նախդիրի գրելիք պէտք չմնար։ բայց մեր լեզուին նոյն իսկ աշխարհաբարին ոգին կ'ընդունի զայդ։ փոյթ չէ։ պէտք է «ռամկայնութեան» լեզուն, արմինքն գրաբարէն անպատճառ տարբեր բան մ'ընել, իւր ասայուածոց ձեւերուն պէսպիսութիւնն և բառերու շարադասութեան ազատութիւնն, որ մեր լեզուին գլխաւոր գեղեցկութիւններէն մին է, մինչեւ իսկ փառքն է, խափանել, վերցուցեալ, և մեր արդի լեզուն բոլորովին անհամ, ազքատ և լղճուկ վիճակի մը մէջ դնել։ Եւ այս ամենը՝ մի միայն գրաբառ լեզուին հետքը չնչելու համար մեր արդի լեզուին մէջէն, փոյթ չէ որ ընթերցող ժողովուրդն արդէն սկսած լինի հանկնալ այդ գրաբառ ձեւերն ու բառեր, շնորհիւ դպրոցներու, լրագրերու, հանդէսներու և գիրքերու։ փոյթ չէ որ նոյն իսկ գաւառաբարբառներուն մէջ գտնուին գրաբառի այդ հետքեր։

Բարդութեանց և ածանցներու կանոններն ալ դիւրութեամբ ուսանելու միջոցը գտած է մեր քարեկամն։ «Այսուհետեւ բնաւ պէտք չմնար, կ'ըսէ, գրաբառին խորերը մտնելու։ Աշխարհաբարի քերականութեանց (այսինքն՝ նախակրթարանաց երկրորդ տարւոյն և ութ—ինն տարեկան մանկանց համար պատրաստուած աշխարհաբարի քերականութեանց) «մէջ ամիսոի և համատարածի կերպիւ աւանդեալ կանոնները» լեզուն, արմինքն գրաբառէն անպատճառ տարբեր բան մ'ընել, իւր ասայուածոց ձեւերուն պէսպիսութիւնն և բառերու շարադասութեան ազատութիւնն, որ մեր լեզուին գլխաւոր գեղեցկութիւններէն մին է, մինչեւ իսկ փառքն է, խափանել, վերցուցեալ, և մեր արդի լեզուն բոլորովին անհամ, ազքատ և լղճուկ վիճակի մը մէջ դնել։ Եւ այս ամենը՝ մի միայն գրաբառ լեզուին հետքը չնչելու համար մեր արդի լեզուին մէջէն, փոյթ չէ որ ընթերցող ժողովուրդն արդէն սկսած լինի հանկնալ այդ գրաբառ ձեւերն ու բառեր, շնորհիւ դպրոցներու; լրագրերու, հանդէսներու և գիրքերու։ փոյթ չէ որ նոյն իսկ գաւառաբարբառներուն մէջ գտնուին գրաբառի այդ հետքեր։

Բարդութեանց և ածանցներու կանոններն ալ դիւրութեամբ ուսանելու միջոցը գտած է մեր քարեկամն։ «Այսուհետեւ բնաւ պէտք չմնար, կ'ըսէ, գրաբառին խորերը մտնելու։ Աշխարհաբարի քերականութեանց (այսինքն՝ նախակրթարանաց երկրորդ տարւոյն և ութ—ինն տարեկան մանկանց համար պատրաստուած աշխարհաբարի քերականութեանց) «մէջ ամիսոի և համատարածի կերպիւ աւանդեալ կանոնները» լեզուն

մանակէ մ'ի վեր գրական հրապարակին վրայ տեսնուած այլանդակ բարդութիւնք ոչ եւս յերեւան պիտի գան։

Սոյն բարեպատեհ առթիւ՝ մեր բարեկամը կը յօժարի հաստատել թէ մեր արդի լեզուին մէջ գործածուած ածանցման ձեւերն ու բառերը ֆոլոկլոր անկախ են գրաբառէն՝ թէ բառերու հաւաքածոյին մէջ առաջին տեղը կը բռնեն ժողովրդին գործածած բառերը, թէ աշխարհաբառն ալ ունի իրեն յատուկ «ածանցման ձեւեր գրաբառինէն տարբեր (1), զորոնք մերժել չատ ուշ է թերեւս։ Օրինակի համար՝ երջանիկ, արդանիկ, գեղանիկ, մանանիկ և դեռ ուրիշներ։»

Բայց մեր բարեկամին ցուցած այդ ածանցի ձեւն ոչ թէ երջանիկ պարբերէ և գեղանիկ գոյականին յատուկ, այլ գրաբառին յատուկ է սուաւելագէս։ հին լեզուին մէջ ալ կայ, և անկէ աշխարհաբառին անցած, ինչպէս՝ անձկանի, արիւնանի, բժանի, բորանի, երկնչանի, զայրացկանի, լուսանի, ծականի, ծնունդանի, կնքիանի, մեռանի, մոռացկանի, յաւակնանի, ջերմանի, սողոսկանի, վաղվաղկանի, վաւաշանի, վերնանի, տրտփանի, ցաւանի, փութանի և այլք բազմաթիւ, որք՝ առանց շատ ուշ մնալու՝ կը ցրեն իւր այդ վճռական վարդապետութիւնը։

Աւասիկ նմանօրինակ վճիռ մ'ալ։

«Ցայսմանի է թէ, կ'ըսէ, չատ գրաբառ բառեր աշխարհաբառի մէջ էր։ «բեմն առանց փոփոխութեան և երբեմն դոյզն փոփոխութեամբ ձեւի՝ «Դեղագիտ է հոգ ի լինչ է հարբ։ օրինակի «համար՝ շուտ, ինքնաբ, լաւագոյն, ուրեմն «(սովրիլ) հանդիպ, յեղեալ և այլն։»

Ուրիշներ եթէ կան՝ չեմ ցիչեր, բայց մեր բարեկամին ցոյց տուած այս բառերը՝ բաց ի մէկէն՝ (2) փոքրագոյն իսկ փոխած չեն իրենց իմաստը։ Նոյն իմաստն ունին աշխարհաբառին մէջ ինչ որ ունին գրաբառին մէջ։ միայն թէ՝ գրաբառին մէջ ընդհանրապէս աւելի ընդարձակ իմաստ, այսինքն քանի մը նշանակութիւն ունին, իսկ աշխարհաբառին մէջ անոնցմէ մին կամ երկուքը միայն։

Ներքեւ խնդրելով ընթերցողներէն հաստատենք մեր ըսածը։

* * *

ԳԻՏԱՆԻ ԲԱՌԱԶՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ՇԱՏ։ Առաջին նշանակութիւնն է բացումն։ Այս իմաստով սովորաբար կը գործածուի գրաբառի մէջ, ինչպէս աշխարհաբառի։

Օրինակք ի նախնեաց։

«Ոչ եւս այլ չատ խօսեցայց ընդ ձեզ։

«Այրին տնանդեալ չատ արկ քանի զաւեանեանն։

«Որում չատ Թողուցաւ՝ չատ սիրէ, և որում չատ տրուեալ՝ չատ։

«Մի՛ չատախօս լինիք երբեւ զհեթանոսսն։»

Սոյն իմաստն ունին չատակեր, չատակեաց, չատահանճար, արդիւնաչատ մարդ չատ և այլք։

Երկրորդաբար կը նշանակէ «բաւական»։ օրինակք։

«Շատ է աւուրն չար իւր։

«Ոչ լցաւ ասել չատ։»

Շատանալ բայն, որ գրաբառի մէջ թէ՝ բազմանալ կը նշանակէ և թէ՝ բաւականանալ, գրական աշխարհաբառի մէջ բաւականանալու իմաստով միայն կը գործածուի, իսկ բազմանալ նշանակելու համար չատանալ՝ կ'ընէ աշխարհաբառը։

ԽՆԴԱԼ. Մէկ նշանակութիւն ունի գրաբառի մէջ՝ այն է ուրախանալ։

«Խնդացին յոյժ ուրախութիւն մեծ։

«Վայ ընդ լացողս, խնդալ ընդ խնդացողս։»

Աշխարհաբառի մէջ ծիծաղիլ կը նշանակէ, բայց գրաբառին իմաստովն ալ կը գործածուի, մասնաւորապէս ընտանեկան խօսակցութեանց մէջ։ Օրինակք։

«Դիտքախտ մարդը (կամ կինը) չկրցաւ խնդալ (ուրախանալ) իւր զաւկին յաջողութեանցը վրայ։

«Խեղճին խնդալը (ուրախութիւնը) փոքրը մնաց։

«Այս բարեկենդանին չկրցինք խնդալ (ուրախութիւն) ընել։»

ՎԱՍՏԱԿԻՒ. Երկու իմաստ ունի գրաբառի մէջ։ առաջինը կը նշանակէ յոգնիլ աշխատելով, երկրորդը՝ չահ կամ ապրուստ հայթայթել աշխատութեամբ։ Օրինակք։

«Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք։

«Պատուեա զտէր քո ի բոց արդար վաստակոյ։

«Վաստակէր նա իւրով արուեստիւ աւուրն դրամս գանկի միոյ։»

Աշխարհաբառի մէջ սովորաբար երկրորդ նշանակութեամբ կը գործածուի։ բայց երբեմն ալ առաջին նշանակութեամբ, մանաւանդ բարդութեանց մէջ։ Օրինակք։

«Բազմավաստակ, յոգնավաստակ, անվաստակ։

«Զուր չան, անօգուտ վաստակ (3)։»

ՍՈՎՐԻԼ (սովորիլ)։ Երկու իմաստ ունի։ առաջինն է վարժուիլ, ընդելանալ, երկրորդն՝ ուսանիլ։ Օրինակք։

«Սովորեցան ընդ բանս նախատանաց։

«Մանակ տակաւ սովորին զծու�ուիւն։»

Աշխարհաբառի մէջ երկրորդ նշանակութեամբ կը գործածուի։ բայց արմատէն կազմուած քանի մը բառեր կան։ սովորութիւն, սովորոյթ, սովորական, անսովոր և այլք, որք աշխարհաբառի մէջ ալ կը գործածուին առաջին նշանակութեամբ։

ՀԱՒԱՆԻԼ (հաւանիլ)։ Երկու իմաստ ունի գրաբառի մէջ։ առաջինը հաճիլ, համոզուիլ, անսալ։ երկրորդն պարծիլ բան մը, սիրտը սիրել, ընտրել կը նշանակէ։

«Հաւանեցան բանից նորա։

«Հաւանեցաւ ընդ գեղեցկութիւնն նորա։»

Աշխարհաբառի մէջ երկրորդ նշանակութեամբ կը գործածուի սովորաբար։ Բայց կան արմատէն կազմուած քանի մը բառեր. հաւանական, հաւանելի, հաւանաբար, հաւանութիւն, որք առաջին իմաստն ունին և աշխարհաբառի մէջ ալ կը գործածուին։

ԶԳԵԼ։ Քանի մը նշանակութիւն ունի գրաբառի մէջ։ գլխաւորապէս նեսել, քաշել, երկնցուցեալ, արկանել կամ ընկենուլ։

«Զգէին նեսս և քարինս։

«Զգեցին զգործին ի ցամաք։

«Զգեաց զձեռն իւր։

«Կամէր ձգել զնա ի խորխորատ։ Ընդեաց զանձն ի խոնարհ։»

Աշխարհաբառի մէջ սովորաբար վերջին նշանակութեամբ կը գործածուի։ Ձեռքէն ձգեց։ երեսէ ձգեց։ պաշտօնէ ձգուեցաւ։ Բայց արմատէն կազմուած բարդ և ածանցեալ բառեր առաջին և երկրորդ նշանակութեամբ ալ կը գործածուին աշխարհաբառի մէջ։ Ռմբաձիգ, թնդանօթաձիգ, նետաձիգ, նաւաձիգ, ձգողութիւն։

* * *

ՎԵՐՋԱՒԱՆ

Ինչպէս կը տեսնուի, այս բառերուն մէջ իմաստի փոփոխութիւն կամ գրաբառէն տարբեր իմաստ չկայ։

Բայց թէ ի՞նչպէս մեր բարեկամն այսչափ տարբերական դիտելեաց ուշադրութիւն չընծայելով, իւր յաջողակ գրիչն ու գնահատելի տաղանդը ձախող դատի մը նուիրած է, այս է մեզ զարմանք և զաւ պատճառող կէտը։ Հաւատալ, մինչեւ իսկ գրական հրապարակէն արտաքսելու ելնել մեր նախնեաց լեզուն, առանց բնաւ նկատելու թէ մեր աղքատիկ աշխարհաբառին ներկայ զարգուն վիճակն այն ճոխ լեզուին կը պարտիմ մեծաւ մասամբ, ստուգիւ չէր սպասուեր Ֆնոդլեան էֆէնտիի ուշմութենէն։ Զինք նախապաշարող երկիւղն, որ շարժառիթն եղած է իւր այս յախուռն արշաւանին, կրնար թերեւս 40—50 տարի առաջ հաւատացող ունենալ, բայց այժմ երջերուաքաղ մ'է, զոր երազով ոչ մէկ յեսասիա կրնայ գտնուիլ այլ եւս։

Մեր աշխարհիկ և գրաբառ լեզուներն՝ իրենց կազմութեամբ՝ այնչափ կը տարբերին իրարմէ որ կարելի չէ ի մի ձուլել։ Բայց ազգակցութիւն և միանգամայն սերտ առնչութիւն ունին միմեանց հետ։ Առաջինը միշտ կարօտ եղած է վերջինին։ իւր արդի ճոխութիւնն ու արգուշդրը մեծաւ մասամբ անկէ ստացած է; և այսուհետեւ ալ դարձեալ կարօտ է անոր, ինչպէս կը յայտարարէ նաեւ այն մեծագոյն աշխարհաբարեանն՝ Հ. Այտընեան։ Այս պատճառաւ պարտիմք յարդել գրաբառն և օգուտ քաղել անոր անժխտելի առաւելութիւններէն։

Կ. Ս. ԻԻԹԻՃԵԱՆ

(1) Աշխարհաբառն ունի արդարեւ քանի մ'ածանցական մասնիկներ ու ձեւեր որ իրեն յատուկ են, բայց սխալ է ըսել թէ «մեր արդի լեզուին մէջ գործածուած ածանցման ամեն ձեւերն ու բառերը բացարձակապէս անկախ են գրաբառէն»։

(2) Խնդալ բայն, որ աշխարհաբառի մէջ փոխած է իմաստը։

(3)։ Ցաճախ գործածուած առած մ'է։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱՆԱՄԱՑԻ խնդրոյն մէջ չարաչար խարուած և շահագործուած, ֆրանսացի ժողովուրդն արդարութիւն կը պահանջէ, և դատական նախարարը դատի ենթարկել կուտայ նոյն ինքն Պ. տը Լէսէբս, անուանի Լէսէբս, այն մեծ ֆրանսացին որ Սուէզի ջրանցքը շինեց, ինչպէս և անոր երկու որդիքն, և Բանամայի Ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ միւս անդամներն, որոցմէ մին, Պառոն Ռէֆինաք, ի լուր այս դատավարութեան, յանկարծամահ կ'ըլլայ։

Իրաւ, շատեր դիտողութիւն ըրին թէ «Ա՞խթ չէ՞ ֆրանսայի մեծագոյն «փառքերէն մին իբրեւ հասարակ խա«բեբայ մը դատարաններու առջեւ քաշ«ըլլ։ Որչափ ալ սխալած ըլլայ, միթէ «Պ. տը Լէսէբս իրաւունք մեծագործու«թիւն մը չբերաւ Սուէզի ջրանցքը շինե«լով հակառակ ամեն ընդդիմութեանց, «հակառակ այն ամեն անգլիացի և ու«րիշ ճարտարագիտաց որք անիրագործ«ծելի է կ'ըսէին։ Հակնալի չէ՞ որ «ընդդիմութեանց ականջ չկախելու վար«ժած Պ. տը Լէսէբս Բանամայի մա«սին իւր դէմ եղած հակառակութիւն«ներն ևս չարամտութեան կամ նա«խապաշարման վերագրած ըլլայ։ Եւ «այս դատը բանալով, և օտարազ«գեաց առջեւ խայտառակելով զՖրան«սա, միթէ բաժնետէրք և պահան«ջատէրք իրենց կորուսած միլիոնն«երուն պիտի տիրանա՞ն։»

Բայց Ֆրանսացի ժողովուրդը մէկ միլիառ 300 միլիոն ֆր. կորուսած է ի Բանամա։ Պէտք է վճանգամ ընդ միշտ հասկցուի թէ անուններու և տիտղոսներու կրթնելով Ֆրանսացի ժողովուրդը խաբել դիւրին գործ մը չէ։ Պէտք է օրինակ մը տալ ապագայ սեղանաւորներու և գործիչներու։ Պէտք է հասկցնել որ Ֆրանսացի մամուլը կաշառելով անիրագործելի ձեռնարկներն իբրեւ գործնական բաներ ցուցնել չի ներուիր ոչ իսկ Պ. տը Լէսէբսի մը։

Պ. Մոնչիքուռ, կառավարութեան կողմէ կարգեալ հայուն յարդարը, Բանամայի Ընկերութեան մէջ կորուսեալ 1,300 միլիոն ֆր.ի գումարն հետեւեալ կերպիւ կը տասորաբաժնէ։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ԾԱԽՔ.—

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԾԱԽՔԵՐ ՍՈՅՆ ՓՈՓԱՐԷՆ ԲԱՆ ՄԸ ՀԱՅՑ

	Մէջէն Ֆր.։
Նախնական աշխատութիւններ, Բանամայի Պարանոցին մէջ ընդհանուր ծախքեր	175
Արտօնութիւնը ձեռք բերելու ծախքեր և ընդհ. ծախքեր Փարիզի մէջ	64
Թուղթեր ի շրջաբերութիւն հանելու ծախք, լրագրաց տրուած դրամն և տուրքեր	88
	327

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԱՐԳԻ ԾԱԽՔ.—

ՆԱԽԱԳԻԾ ՍՈՅՆ ՓՈՓԱՐԷՆ ԲԱՆ ՄԸ ԿԱՑ

Զրանցի շինուած մասն, մեքենայք, փոխադրութեան ծախքով	166
Ի սկզբանէ անտի ձեռնարկուներուն վճարեալ գումարներ՝ շինութեանց փոխարէն	443
Բանամայի երկաթուղին գնելու համար վճարեալ	93
	702

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԱՐԳԻ ԾԱԽՔ.—

Բաժնետէրաց բաշխուած գումարներ իբրեւ տոկոս և պարգեւաւոր փոխառութիւնէն եկած թիւերը վճարելու համար աւանդ դրուած գումար 271

Բանամայի ջրանցին համար եղած ծախսուց ամբողջութիւնը 1,300

Զհաշուելով այս մեծ գումարին տոկոսները, կրնայ ըսուիլ թէ ծախսուց այս վերջին մասն ետ տրուած է ֆրանսացի ժողովրդեան։ Ա. մասն, 327 միլիոն ֆր., բոլորովին կորած է։ Բ. մասն, 702 միլիոն, կրնայ բան մը արժել եթէ շինութիւնն յառաջ տարուի։ Իսկ եթէ նոր Ընկերութիւն և նոր դրամագլուխ չգտնուի, այն ևս կորած է։ զի թէպէտ կատարուած շինութիւնը բան մը կ'արժէ, բայց ըստ արտօնագրոյ տրամադրութեանց, պայմանաժամուն լրանալուն (առաջիկայ փետր.ին) եթէ դարձեալ յառաջ չտարուի, Բուլմպիոյ տեղական կառավարութիւնն ամեն բան պիտի գրաւէ և իւրացնէ, և այն ատեն Ամերիկացիք պատրաստ են թէ՝ շինութիւնն ի գլուխ հանելու և թէ ազոր շահ մ'ընելու։ զի մէկ միլիառ 300 միլիոն ֆր.ի նախնական ծախքն իրենց գրպանէն եղած չըլլալով, ադոր փոխարէն հասոյթ հանելու պարտաւոր չեն։

Ծախսուց ուշադրաւ մաս մ'է աւելի քան 20-30 միլիոն ֆր.ի գումարն որ միայն Ֆրանսացի լրագրաց տրուած է իբրեւ միջոց անոնց աջակցութիւնն ստանալու, որպէս զի իրենց յօդուածներով և «սեղանաւորական տեսութեամբք» Ֆրանսացի ժողովուրդն հրաւիրեն մասնակցիլ Բանամայի փոխառութեանց։ Պ. տը Լէսէբս ի սկզբան լրագրաց դրամ չէ տուեր, և տեսեր է որ ժողովուրդը չի մասնակցիր։ Երբ լրագիրները չահեր է, սկսեալ Թանէն և Ֆիկարոյէն, ժողովրդին միլիոններն սկսեր են հոսիլ Ընկերութեան արկղներուն մէջ։

Եւ հիմակ այն միլիոններուն հաշիւը կը փնտռէ ժողովուրդը։

Հայք ևս քանի մը հարիւր ոսկի կորուսած են այս գործի մէջ, Քրէտիլիոնէի Կ. Պոլսոյ ճիւղին ձեռամբ Բանամայի թուղթերէն գնած ըլլալով պարբերաբար։

ԱՒՍՏՐԻՈՅ կառավարութիւնը դիտողութիւն ըրաւ Հռոմայ կառավարութեան՝ երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց մէջ Իռէտէնթեան բանախօսութիւններ արտասանուելուն առթիւ։ Ցայտնի է թէ Իտալիոյ Իռէտէնթեանք իտալիսօս քաղաքաց և գաւառաց Իտալիոյ հետ միացման կուսակից եղած են ի վաղուց անտի։ Վիեննայի կառավարութիւնը դիտել տուեր

—)(177)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՄԻԼ ՌԻԹՊՈՒՌ

ՍԱՆՏՐԻՅԵՈՆ

ՄԱՍՆ ՉՈՐՐՈՐԴ

ԾԻԱԾԱՆԸ

Իր նուաղման պահուն եղածները չէր գիտեր։ Երբ խելքը գլուխն էր եկած, կինն ալ հոն չէր։ Թորթիյեարը տեսաւ իր քովը ծնրադիր, իր գլուխը բռնած, և մարդն հասակին երկայնութեամբը ճամբուն վրայ պառկած։ Այն ատեն հասկցաւ թէ Թորթիյեար ազատած և պաշտպանած էր զինքը։ Սակայն, այն ատեն միայն քիչ մը ապահովուած էր երբ Սանտրիյեոն, օգնելով իրեն որ ոտքի ելնէ, բազկացը մէջ առած էր զինքն ու համբուրած։ Վերջապէս, Ժօրժ հասած էր, և այն ատեն միայն, բոլորովին ապահով զգացած էր ինքզինքը։

—Առեւանգել կ'ուզէին զիս, յարեց մանկամարդ աղջիկը։ ինչո՞ւ։ ի՞նչ ընել կ'ուզէին զիս։ Չեմ հասկնար։

—Գաղտնիք մը կայ այդ բանին մէջ որուն բացատրութիւնը պիտի առնենք, ըսաւ տիկին Մելվիլ։

—Իսկ ո՞վ էին այն կիներն ու մարդը։

—Անչուշտ պիտի գիտնանք։ Բայց դուն ազատեցար այդ թշուառականներուն ձեռքէն, աղջիկս, ալ վախնալու բան մը չունիս, ուրեմն այլ եւս մի՛ նեղուիր։

Ժօրժ անխօս կը մնար, մտածկոտ։

—Ոճրագործները, կը մտածէր, վճարուած են ոճիրը գործելու համար։ այո, ուրիշի մը հաշուոյն կը գործէին, և այդ միւսը Հէքթոր տը Շանպլէն միայն կրնայ ըլլալ։

Այս էր իր համոզումը, բայց պարտք համարեց ծածկել իր մտածումը։

Երեքն ալ նստած էին քանաբէի մը վերայ, տիկին Մելվիլ երկու նշանաններուն մէջտեղ։ Բռնած էր Մառի-Մատըլէնին մէկ ձեռքը, ինչպէս նաեւ Ժօրժինը և երկուքն ալ իր ձեռքին մէջ կը բռնէր։

Նախ ծանոյց անոնց թէ երկար ատենէ ի վեր մտածած էր իր որդեգիր աղջկան դրամատիրին վրայ։ Թէ այդ դրամատիրս, որ հարիւր հազար ֆրանք էր, պիտի յանձնուէր Մառի-Մատըլէնին ամուսնութեան առթի օրը։

Եւ ըստ որում երիտասարդն ու մանկամարդ աղջիկը կը բողոքէին։

—Որդեակս և իմ միջեւ, որոշուած բան մըն է այս, ըսաւ, և ճշմարիտ ցաւ մը կը պատճառէ մեզ եթէ չընդունիք։ Բայց Թողուք ասիկա։ աւելի լուրջ, աւելի ծանր բան մը ունիմ ձեզ ըսելու և ասկէց նպաստաւոր ժամ չեմ կրնար գտնել խօսելու։

Պատրաստելէ ետք Մառի-Մատըլէնը լսելու ցաւագին պատմութիւնն, և բացատրելով հանդերձ նմա թէ ինչու մինչեւ այն օրը լռութիւն պահելն հարկ համարած էր, յայտնեց անոր ծննդեան սոսկալի գաղտնիքը։

Կը հասկցուի թէ ինչ յուզումով Մառի-Մատըլէն և Ժօրժ մտիկ կ'ընէին։ Սիրտերնին կը տեղմուէր։ շնչասպառ էին և կախուած տիկին Մելվիլի շուրթերէն։

Սակայն, սա չէր ըսած թէ կապրիէլ Անկլատին անձին վրայ գործուած հրէշային ոճիրին հեղինակն էր Կասթոն տը Մելվիլ։ Ապագային կը վերապահէր իմացունել Մառի-Մատըլէնին թէ Բոլ իր եղբայրն է։ Նոյնպէս ծածկել հարկ համարած էր թէ խեղճ կապրիէլ, խելքը կորուսեալ, ցմահանոցի մը մէջ փակուած էր և անկից խոյս էր տուած։ Դիտէր թէ մանկամարդ աղջիկը շատ զուարճացած էր և չէր ուզեր որ անոր սիրուն իրարու ետեւէ անողորմ փորձերու ենթարկուի։ Ուրեմն գէթ առ այժմ և մինչ ցնոր տնօրինութիւն նախաձեռք կը համարէր թողուլ որ մանկամարդ աղջիկը կարծէ, ինչպէս միշտ ըսած էին իրեն, թէ մայրը մեռած էր զինք ծնելէն ետքը։

—Մայրս, խե՜ղճ մայրս, կը կրկնէր Մառի-Մատըլէն, հեծկլտալով։

Տիկին Մելվիլ թողուց որ անցնի արցունքի այդ տագնապ և յարեց։

—Հիմակ, սիրելի զաւակս, պիտի խօսիմ քեզ քու ազգականներուդ վրայ, վասն զի դուն ընտանեզուրկ չես, որպէս կը կարծես մինչեւ այսօր։ Ժերոմ Անկլատ, մօրդ հայրը, կ'ապրի տակաւին, և մօրեղբայրը Պիեռ Անկլատ, բարձրատիճան սպայ։

—Ա՜հ, գոչեց Մառի-Մատըլէն, մէկէնիսկէ տիրութենէն ուրախութեան անցնելով, ուրեմն մեծ-հօրս և հօրեղբօրս վրայ է որ խօսեցար ինձ Պ. Մարքիզ։

—Պ. Մարքոս մարքիզն արդարեւ կը ճանչնայ ժերոմն ու Բիեռ Անկլատը։

—Եւ Մանտրաժէ պիտի գա՞ն։

—Վաղը, սիրելիս, հոս պիտի ըլլան։

—Վաղը··· ա՜հ, Ժօ՛րժ, Ժօ՛րժ։

Ամեն ուրախութիւններու, ամեն երջանկութիւններու արժանի ես, ամենասիրելիս, պատասխանեց երիտասարդը։

—Պէտք է յաւելում, սիրելի Մառի-Մատըլէնս, յարեց տիկին Մելվիլ, թէ քու մեծ հայրդ և մօրեղբայրդ քեզ համար սատիկ սէր կը տածեն։

—Պիտի սիրեմ, կը սիրեմ զանոնք։ Ա՜հ, չատ պիտի սիրենք, Ժօրժ։

—Այո, սիրելի Մառի-Մատըլէն, ընտանիք մը ունիմք, իմս ալ պիտի ըլլայ ան։

Այս պահուս, արեւին դուռը զարնուեցաւ։

Ժօրժ ոտքի ելաւ, գնաց բանալ և հարցուց։

—Ո՞վ է։

—Պարոն Ժօրժ, պատասխանեց ծառան, Սանտրիյեոն եկած է լուր առնելու Օր. Մառի-Մատըլէնին վրայ։ գոհացուցէք կերպով պատասխանեցի իրեն։ բայց ինք չգոհացաւ, անպատճառ կ'ուզէ տեսնել օրիորդը։

—Թող գայ, Ժօրժ, թող ներս մտցուցէք, գոչեց Մառի-Մատըլէն։

—Այս խեղճ կիսոնն է որ իր աղջկան պէս կը սիրէ զձեզ, ըսաւ Տիկ. Մելվիլ։

Մառի-Մատըլէն ժամանակ չունեցաւ պատասխանելու։ Սանտրիյեոն, իր խարտեաշ երկար մազերն ուսերուն վրայ թափթըփած, սրահ կը մտնէր։

Տիկ. Մելվիլ զսպանակէ չարժածի պէս ոտքի ելաւ և դէպ ի Սանտրիյեոն գնաց, որ կեցած էր և անշարժ կը մնար, աչուքները խոշոր բացած, ապշահար։

Նախկին վարպետն ու նախկին գործաւորուհին միրար կը դիտէին գոգահար, վարանելով զիրար ճանչելու։ Առաջին անգամ Սանտրիյեոն գոչեց։

—Տիկին Մելվիլ՞։

—Ո՞ղջ, ո՞ղջ, բացագանչեց տիկին Մելվիլ, և հո՛ս, հո՛ս է որ կը գտնեմ զինքը։ Ա՜հ, տէ՛ր Աստուած, մէկ վայրկեանի մէջ կը մոռցունես իմ տանջանաց երկար տարիները։

Դէպ ի Մառի-Մատըլէն դառնալով, որ կը նայէր չլմորած, բան մը չհասկնալով այս տեսարանէն, յուզումէ թրթռացող ձայնով և ակնարկին մէջ ճառագայթումով մը ըսաւ։

—Այս կինը, զոր այսպէս Սանտրիյեոն կը կոչեն, կը սիրէ զքեզ իր աղջկան պէս։ ա՜հ, այո, կրնայ, պէտք է այդպէս սիրէ զքեզ։ և դուն, Մառի-Մատըլէն, երբէք բաւական զորով չպիտի ունենաս, կը լսո՞ս, երբէք բաւական զորով չպիտի ունենաս այս խեղճ կնոջ նկատմամբ որ ամեն կերպ վիրա, ամեն տառապանք քաշած է, այս պահին նկատմամբ որ մեռած կը կարծուէր և որուն վրայ այնքան ատեն արցունք թափուեցաւ։

Մառի-Մատըլէն, քեզ յայտնեցի կապրիէլ Անկլատի դժբախտութիւնները, բայց ինչ որ չըսի քեզ, վասնզի չէի գիտեր, այն է թէ կապրիէլ Անկլատ կ'ապրէր տակաւին։ Ահա՛ ինքը, Մառի-Մատըլէն, ահա՛ համբուրէ մայրդ։

Մայր ու աղջիկ ուրախութեան սրտաճմլիկ աղաղակ մը արձակեցին միեւնոյն ժամանակ և իրարու գաղկաց մէջէն նետուեցան։ Ա՜հ, բացատրութիւններ չէին խնդրեր իրարմէ։ Սեղմի կերպով փաթթուած՝ իրենց արբշռութեան կը յանձնէին ինքզինքնին։ Եւ խղդուկ հառաչանքներու ու հեծկլտանքներու մէջէն կ'իմացուէր տրտուած ու փոխարինուած համբոյրներուն շչուկը և սա բառերուն մշտակրկնումը։ Աղջի՛կս։ Մա՛յր։

Այս սրտայոյզ տեսարանի միջոցին ուր ուրախութիւնը, երջանկութիւնն արցունք թափել կուտային, տիկին Մելվիլ և Ժօրժ Նոթիէ եւս կուլային լռիկ մնիլկ։

Եւ երբ մայր ու աղջիկ քիչ մը հանդարտեցան և երբ, հիմակ, իրարու երես կը նայէին, յափշտակուած, իբր թէ առաջին անգամ տեսած ըլլային զիրար, Տիկ. Մելվիլ կ'ըսէր կապրիէլի։

—Հօրեղբայրս, ժիտու աբքան մկրտեց ձեր աղջիկը և Մառի-Մատըլէն անունը տուաւ անոր։ և երբ մեռած կարծեցին զձեզ, ժիտու աբքան գնաց առաւ Մառի-Մատըլէնն իր ատտուին քովէն, ինձ բերաւ, և ես երդում ըրի ձեր տեղը բռնել անոր մօտ։ վերջապէս մեծցուցի, սիրեցի զայն, ի յիշատակ ձեր։ Կապրիէլ, Մառի-Մատըլէնն իմ աղջիկս ըրի։

(Շարունակելի)

է թէ Թրէնթէի և Թրիէսթէի անունները մեծ տեղ մը բռնած են երեսփոխանական յայտագրերուն մէջ։ Այն քաղաքներուն վրայ խօսուած է իբրեւ իտալական քաղաքներու վրայ։ Թրիէսթէցի գաղափարներու կարծիքն հարցուած է երեսփոխական ընտրեցեալ վրայ, իռէտենդական տեսակէտով, և կառավարութիւնը չէ յայտարարած թէ այսպիսի խնդրոյ մը վրայ խօսիլ հակառակ է իտալիոյ բարեկամական յարաբերութեանց դրացի Տէրութեան հետ։ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը պատասխանեց Վիեննայի կառավարութեան թէ այս ընտրական միջադէպերուն կարեւորութիւն տալ չէ ուզած տեղային կառավարութիւնը, խնդիրը չմեծցնելու և ընտրական գործիչներուն աժան ժողովրդականութիւն մը չընծայելու համար։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԱՆԱՑՔ։ —Զ՝Տիկին Հարիսը և զՏիկին Քլիվլէնտ արդէն ներկայացուցինք մեր ընթերցողաց։ Հիմա կը մնայ Տիկին Հարիսնի և Տիկին Պլէյնի մէկ դէպքը պատմել։ Պ. Պլէյն մինչեւ մօտ ժամանակներս Պ. Հարիսնի ալեկից էր իբրեւ արտաքին գործոց նախարար։ Ցառաջագոյն երկոս նախագահական ընտրելի հանդիսացած էր և չէր յաջողած։ Վերջին անգամուն ուզեց որ Պ. Հարիսնի տեղ ինքն ըլլայ ընտրելի Հանրապետականաց ի Նախագահութիւն։ Բայց Հանրապետականքը զՊ. Հարիսնն նշանակեցին իրենց ընտրելի, և Պ. Պլէյն որ այս առթիւ գործէ քաշուած էր, իւր ձայնը Պ. Հարիսնի տալով ապարդէն հեռացաւ։

1881 ին, Պ. Հարիսն Ինտիանա Նահանգին կողմէ Ուաշինկթընի Ծերակոյտին անդամ ընտրուած էր։ Իւր կին առաջին անգամ կը մտնէր Ուաշինկթընի ընկերային ակմբոց մէջ։ Նախագահ Պ. Կարֆիլտի կողմէ նախագահական պատան մէջ տեղի ունենալիք ընդունելութեան մը առթիւ, Տիկին Կարֆիլտ խնդրած էր Տիկին Պլէյնէ՝ որպէս ամուսինն արտաքին գործոց նախարար էր այն ատեն ալ՝ որ իրեն օգնէ հիւրերն արժանապէս ընդունելու։ Պ. Կարֆիլտ տի խորհրդով, որ կ՝ուզէր իւր կողմ շահիլ զՊ. Հարիսն՝ Ինտիանայի ծերակուտականը, Տիկին Կարֆիլտ նոյն առաջարկն ըրաւ նաեւ Տիկին Հարիսընի։ Սա որոշեալ ժամուն գնաց պատան։ Մասնաւոր դահլիճ մը մտցուցին զինք, ուր մինակ գտնուեցաւ Տիկին Պլէյնի հետ։ Պատանան սովորութեանց անտեղեակ, Տիկին Հարիսն ազատեց Տիկին Պլէյնի որ քիչ մը ծանօթութիւն տայ իրեն։ Որովհետեւ Տիկին Պլէյն զինք չճանչնար ձեւեր կ՝առնուր, չուարեալ տիկինն ըսաւ։

—Ես եմ Տիկին Հարիսն։ իմ ամուսինս այս օրերս ընտրեցաւ Մերակոյտի անդամ Ինտիանայի Նահանգէն։ կը ճանչէք զինք։ . . Թերեւս անունը լսած ըլլաք։

—Իրաւ որ չեմ ճանչնար, պատասխանեց Տիկին Պլէյն արհամարհոտ ձեւով, մանաւանդ որ բարկացած էր իրեն ընկեր տրուելուն համար այնպիսի կին մը որոյ ամուսինը գոնէ նախարար մը չէր։ Իրաւ որ չեմ ճանչնար։ հոս ամէնքն նոր մարդիկ կուգան կ՝երթան որ ամէնքն յիշել կարելի չէ։»

Տիկին Հարիսն չմոռցաւ այս թշնամանքն, և երբ ժամանակ անցնելով Պ. Պլէյն նորէն և նորէն անյաջող մնաց նախագահական պայքարին մէջ և երբ Պ. Հարիսն նախագահ ընտրեցաւ, թէեւ Տիկին Պլէյն շատ լաւ գիտէր թէ ո՛վ են եղեր Պ. եՏիկին Հարիսն՝, բայց սա ըսա կարելւոյն քիչ անգամ տեսնուեցաւ իւր նախկին արհամարհոտ ընկերուհւոյն հետ։

Պ. ՕՆՈՒ ՓՈԽԱՆԱԿ Պ. ՆԵԼԻՏՈՎԻ։ — Օտեսայէ Նոյմ. 12 թուով կը գրուի թէ ռուս լրագիրք արդէն հաղորդած են այն լուր թէ Պ. Նելիտով ի մեծոյ պիտի քաշուի գլխաւոր դիւանագիտական ծառայութենէն և իրեն պիտի յաջորդէ Ամէնքի դեսպան Պ. Օնու, որ լաւ ծանօթ է Կ. Պոլսոյ մէջ, երկար ժամանակ ռուսական դեսպանութեան խորհրդականի պաշտօն վարած ըլլալով։

Պ. ԲԱՆՊՈՆ Ի ՀՌՈՄ։ — Սթանտարտ թղթակիցը կը գրէ Հռոմէ թէ Կ. Պոլսոյ դեսպան Պ. Բանպոնի վերջերս Իտալիոյ մայրաքաղաքն այցելութիւնը կը վերաբերէր արեւելեան երկրաց մէջ բնակեալ կաթոլիկներու Ֆրանսայի կողմէ հովանաւորութեան ծանօթ խնդրոյն։ Վերջերս շատ մը դժուարութիւնք ծագած են այս մասին, զի գերման, իսպացի և ուրիշ ազգ-ֆրանսացի կրօնական հաստատութիւնք յանձն չեն առնուր ֆրանսական հովանաւորութիւն, և երբ պէտք ունենան, ուղղակէս իրենց կառավարութեանց կը դիմեն։ Վատիկան անկարող կ՝ըլլայ կարգադրել այս անհամաձայնութիւններ, ցորչափ Ֆրանսա կը պնդէ թէ՝ ըստ վաղեմի սովորութեան՝ ինք միայն պէտք է ըլլայ եւրոպեան պաշտպան Տէրութիւն արեւելեան կաթոլիկաց վրայ, այսինքն՝ ուրիշ եւրոպացի միսիոնարներ իւր պաշտպանութեան ներքեւ պէտք է գտնուին։ Պ. Բանպոն շատ մը իրաւունքներ և նկատողութիւններ մատուցեր է Պապին ուշարութեան, և խնդրին կիսա ծանրակշիռ վիճակի մէջ կը համարուի։ զի Պապն ո՛չ Ֆրանսայի «խթերը» կոտրել կ՝ուզէ, ո՛չ ալ միւս եւրոպեան Տէրութեանց իրաւունքները կրնայ ժխտել։

ՌՈՒՍԻՈՅ մէջ կին բանտակեալները խարազանով պատժելու սովորութիւնն և ընդհանրապէս կանանց մասին մարմնական պատիժները չնչուեցան կայսերական Ուքազով։

ԲԱՆԱՄԱՑԻ գործին վրայ այս աւուր սուրհանդակաւ առնուած լուրն այն է թէ ջրանցը չմնելու վերջին պայմանաժամն որ առաջիկայ փետր։ 28ին կը լրանայ, Քոլոմպիոյ կառավարութեան կողմէ տարի մ՝ուս երկարաձգուած է։

ԵՐԴՈՒՏԵԱԼ ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ զրուիւնն (ազգեռնական դատերու մէջ) ջնջել որոշած լինելով Ռուսիոյ Կայսրութեան Խորհուրդը, Պ. Մանասէյն, դատական նախարարն, հրաժարական տուաւ։

ՏԻԿՆ ԺԻՎԻԼԻԴ ԱՏԱՆ, ֆրանսացի քաղաքագէտ-գրագիտուհին, Նուվէլ Ռէվիւի տնօրէնն, խմացուցեր է թէ պատեհ առթիւ մ՝ընտրելի պիտի ներկայանայ ֆրանսական Ակադեմիոյ անդամակցութեան։ Քաղաքագէտ-գրագէտներու սեփական ատթոռներէն միոյն աչք տնկեր է։

ՋՕՐ. ԳՐԻԱԼՄՈՆ Գրուսէլ վերադառնալուն պէս, երկու ճաքոնցիք ներկայանալով իրեն առաջարկեր են ճաքոն երթալ՝ Թոքիո մայրաքաղաքին ամրութիւնները չնչելու։ Զօրավարը պատասխաներ է թէ ինք զԹոքիո ամրութեանց կարօտ չի տեսներ, զի ո՞վ միտքէն կ՝անցունէ ճաքոնի վրայ յարձակիլ։ Բայց եթէ ճաքոնի կառավարութիւնը կը պնդէ, ինք չի կրնար մինչեւ հոն երթալ, բայց յատակագծերը կրնայ տեսնել և քննել ի Պրուսէլ։

ԱՂԳԵՒՔԵՐ

ԼՈՒՐԵՐ

Դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան կողմէ մատուցեալ տեղեկագրոյ մը վրայ՝ կայս. իրատէ մը արտօնած է Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ և Նարեկան վարժարանի վերաշինութիւնը, զոր ստանձնած են Լսաեան Աղն. Եղբարք։

Բ. Դրան կողմէ Ազգ. Պատրիարքարանի յանձնուեցաւ՝ Նիկոմիդիոյ վիճակին Զէնկիլէր գիւղի եկեղեցւոյ շինութիւնն արտօնող կայս. Ֆէրմանը։ Ինչպէս անցեալ օր ծանուցինք, Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Գեր. Ստեփան եպիսկոպոս Բովակիմեան ձեռնարկած է այդ եկեղեցւոյ շինութեան։

Գեր. Գաբրիէլ եպիսկոպոս Սըրուանձտեանցի առողջական վիճակը կը մնայ նոյն, ինչպէս բացատրած էինք երէկ։ Գեր. հիւանդը մերթ ընդ մերթ իւր մտաց պայծառութիւնը կը վերստանայ, բայց ուրիշ անգամներ դժուարութիւն կը կրէ ներկայացողները ճանչնալու։ Իրրեւ միակ մնացորդ կաթ կը տրուի, և ամէն մտաւոր յոգնութիւն բացարձակ արգիլուած է իրեն։ Բաղմաթիւ եկեղեցականք և աշխարհականք հետզհետէ այցելութեան կերթան Ն. Գերապատուութեան։

Այս երկուշաբթի օր Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ վայելուչ հանդիսաւոր տեղի ունեցաւ Թաշտապուն Կարապետ էֆէնտիի ամուսնութիւնն ընդ Օր. Մերսեդէս Համբարձումեանի։ Ներկայ էին ազգային և օտարազգի բազմաթիւ հրաւիրեալներ։ Պսակի արարողութեան ներկայ էին եկեղեցական դասէն Գեր. Մելքիսեդեկ եպիսկոպոս Մուրատեանց, Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրը, Կեսարիոյ Առաջնորդ Գեր. Տրդատ Ծ. վարդապետ և քահանայք։ Կնքահայրն էր Ագաթան էֆէնտի Թաշտապուն։ Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազան քարոզ մը խօսելով բացատրեց Ս. Պսակի խորհուրդն և խրատական խօսքեր ուղղեց նորապսակ ամուսնոյն։

Յաւարտ պսակի արարողութեան, ներկայք Թաշտապուսնանց բնակարանն երթալով իրենց հնորհաւորութիւնները յայտնեցին նորապսակ ամուսնացելոց և պատուասիրուեցան արժանաւորապէս։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ԲԱՆԱՐԱՆ ՏԱՅԿԵՐԻՆԵ. ՀԱՅԵՐԻՆ

Արիկեան Մինրան էֆ-ի մէկ նոր հրատարակութիւն

Գին 8 գրուշ

Մեղուաչան հեղինակին սոյն գործը՝ որ մեծաւ խնամով պատրաստուած է, կը պարունակէ առաւել քան 30,000 հին եւ նոր զրպիտական, պաշտօնական, ընտանեկան եւ գիտական բառեր, յատուկ անուններ եւ 8000է աւելի մասնաւոր ասացուած, ոտ եւ արարերէն ու պարսկերէն առածք եւ ասացուածք։

Կեդրոնատեղին է Մէջտան-Զարշը Դումբխան Թիւ 8։ Գաւառները ՊՈՍԱՐՕՅՀի փոխարէն կը դրկուի։ 332 1—2

ՊԱՐԶ ՕՐԱՑՈՅՑ 1893

ԹՈՒԱԿԱՆԵՒ ԲՐԻՍՏՈՍԻ ՍԵՊՂԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՓՐԿՉԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Տպագրութիւն Սէրվիչէն

Գին գրաստան ֆրանք

Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան կրօնական ժողովոյ կողմէ վաստակեալ սոյն օրացոյցն՝ որ միւս տարիներու բաղդատմամբ ալ աւելի նոր է, պարունակելով մանաւանդ աւուր պտղաշամի շաբաթներն ալ՝ այսինքն Աւագ օրհնութիւնք, հացք, մեծացուցչէր, համարձիր եւ այլն, ի վաստառ հանուած է։

Օրացոյցն այս անգամ ոչ թէ միայն առդասարակ ամէն ազգայնոց, այլ եւ եկեղեցական երեւելագոյնութեան կը ծառայէ, որով Ազգային Հիւանդանոցի հոգաբարձութիւնը որ օրացոյցի արդիւնքն յատկացուցած է, ի պէտս պատեպարելոց, առանց կուտայ բարեպաշտ ազգայնոց օրացոյց մը գնելով լուսանկի մը շնորհել այն գանձանակին՝ զոր Տէր Ցիսուս Քրիստոս օրհնեց ըսելով «աղքատաւ ասեմ Ձեզ, զի այրին այն աղքատ՝ աւելի արկ ի գանձանակն քան զամենեսին»։

Կեդրոնատեղին է Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակը ի Կ. Պոլիս, Մեծ-Նոր խան, միջնայարկ Թիւ 48, 49, 50։

Հոգաբարձութեան կնիքը չիրող օրինակներն աւերական չեն։ 307

Ա Զ Դ

Ս. Կարապետ եկեղեցւոյս վագիէն Իւսկիւտար Նոր-Թաղ Մէջ օղու փողոց 56 Թիւ 6 կանգուն երեսով և 28 կանգուն 18 մատ խորութեամբ ընդամենն 175 քառակուսի կանգուն և 13 մատ գետնոյն տասն բաժնէն ինն բաժինը Ս. եկեղեցւոյս մակիւլ մնացած լինելով՝ ի վաճառ հանուած է տասն և հինգ օրեայ պայմանաժամու առճուրդի դրուելով։

Արդ՝ առճուրդի մասնակցիլ փափաքողները նոյն պայմանաժամու մէջ կը հրաւիրուին ի Թաղ. Խորհրդարանս։

Ի Դիմաց Թաղական Խորհրդոյ

Սկիւտար Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ

Վ. Ադենոպուլէ Վ. Ադենոպուլ

Մ. ՄԱՐՏԻՏԵԱՆ Գ. Ե. ՃԷՎԱՀԻՐՃԵԱՆ

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Նոյմ.—Գերմանիոյ Երեսփոխանական ժողովն այսօր բացուեցաւ։ Կայսրն իւր բացման ճառով ըսաւ թէ ինք և իւր նիզակակիցք խաղաղութեան պահպանման նախանձախնդիր են։ Ամէն Տէրութեանց հետ բարեկամական յարաբերութեանց շնորհիւ, և իւր խաղաղասէր ջանադրութեան մէջ իւր նիզակակցաց աջակցութեան բերմամբ, Գերմանիա կը յուսայ որ իւր իմաստական և տնտեսական զարգացման գործին մէջ արգելքի չպիտի բախի։

ՓԱՐԻԶ.—Բոքթօ-Նովոյէ կը հեռագրուի թէ Ֆրանսական զօրքերն առանց պատերազմի մտած են Տահոմէյի մայրաքաղաքն Ապոմէյ, ուստից Պէհանզին թագաւորը փախած էր։

—Բանտայի խնդրոյն վրայ հարցապնդումէն ետքը, Երեսփ. Ժողովն որոշից, Պ. Լուպէի հանութեամբ, խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյ մը կազմութիւնը։

ՊԵՐԼԻՆ.—Զօր. Վէրտէր, երբեմն գերման պիտուրպական կցորդ ի Փեթերսպուրգ, Նիվանիոյ զօրավարին կը յաջորդէ իբրեւ գերման դեսպան նոյն մայրաքաղաքին մէջ։

ԼՈՆԴՈՆ.—Մարտքի անգլ. դեսպան Սըր Զարլզ Իւան Սմիթ դեկտ. ամուսն Մարտքի պիտի երթայ Նորէն։

ՊՐԻՍԷԼ.—Ի Պրիւժ և ի չրէկայս իբր 15 դէպք հնտապտի։

ՓԷՇԹԱ.—Երէկ հս 2 վար. 4 մեռ։

ԻՍՄԱԵԻԼԻԱ — Նոյեմբեր 11էն մինչեւ 20 Սուէզի ջրանցէն անցնող 62 շոգենաւերուն տասնօրեայ հատոյթն եղած է 1 միլիոն 750,000 ֆրանք։

Վակտան

ՊՈՒԼՈՒՆ, 11 Նոյեմբեր

ՀԵՆԹԱՑԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՈՅՑ

3 տարի հոնտրայի վրայ	110 ½
3 » փարիզի »	22 85

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԲՈՆՈՎՈՒՏ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	23 27½
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	23 27
Կէս օրին	23 27
Թանգիպանը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	82 29
» » ժամ 5ին	— —

ՐԵՆԹԱՑԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐՈՅ

Փոխառութիւն	Սէրի	35
»	»	31
»	»	23 28

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԵՐ

Օսմէնիէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	5 10
Գըէտի ժէնէրալ	» »	8 02
Գանը տը Փարիզ	» »	5 02
Սօս. Շանտ է վալէօր	» »	4 22
Ոլժի	» »	16 09
Թրամուէյ	» »	615
Բանգի Ոթոմանոսի	» Ֆր.	90 ½
Բանգեռատ Լաուրիօմի		83

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Մարը Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմպերիալ	»	90
Գրիմիս	»	34 20
Բուպլ Գիպաղաք	»	9 17
Մէջ. արծաթ (տարբ.)	»	197 06
Մանր արծաթ	»	102 20
Մէջիտիէ	»	98 20
Թասգիպէ	»	— —
Տակոս Հաղանիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Իսանդ 3 %	99 42½
» » 4½ %	105 15
Օսմանեան բոնովուտ Սէրի Դ.	21 67½
Սամ. մաքս. արժեթուղթ	470 62½
Բրիսրիմէ Թիւրք (1890)	427 50

Ա Զ Դ Ք

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ յառաջիկայ դեկտեմբեր 1էն (Ն. Տ.) սկսեալ, թրամուէյից երթեւեկութեան տամակներուն գիները պիտի փոխուին հետեւեալ կերպով։

Ազատ-Քարաւէն կամ Զալաթիայէն մինչեւ Օրթագիւղ։

Առաջին կարգ,	70 փղ.	փոխանակ 60ի
Երկրորդ »	50 »	» 40ի

Նոյն գիծին միւս բոլոր ճիւղերուն սակագրեալ նոյնը կը մնայ։ 1—3

Կ. Պոլիս 10|22 Նոյեմբ. 92

Կը ծանուցուի պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ, իւրաքանչիւր պարտաթուղթը 12,50 ֆրանքնոց թիւ 21 տոկոսի կտրոնին վճարման համար պորտրոները պիտի ընդունուին ի վաւերացումն, երեքշաբթի և ուրբաթի օրերը, կէս օրէն ետք ժամն 2էն 4, յառաջիկայ դեկտ. 4 (Ն. Տ.) ուրբաթ օրէն սկսելով, և վճարումները պիտի կատարուին ընկերութեան արկղէն, ուր օրն անգամ մը։

Կ. Պոլիս 9|21 Նոյեմբ. 92 1—2

ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Բ Ա Ն Ա Ր Ա Ն

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅ-ԱՇԽԱՐՀԻ

Մեծագոյն 1100 նկեսներէ բաղկացեալ Պատատուեան Տպագրութիւն

Գին 45 գրուշ

Սոյն փոքրատիպ եւ սուտար թանգիրքն որ 95 զրուշի կը վաճառուէր, առ հասարակ ամէնազգայնոց եւ ի մասնաւորի բարձրագոյն կարգի ուսանողաց զերբամատչելի ընելու համար Հեղինակն այս եզակեան զոհողութիւնն ըրած է անշահաբաշխ։

Կեդրոնատեղին է Պատատուեան գրատունը, ի Կ. Պոլիս, Սուլթան-Համամ փողոց, Թիւ 14։ Կը զտնուի նաեւ գրավաճառաց քով։ 300 4—4

ՅԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ

ՊԵՐԼԻՆ, 22 Նոյմ.—Գերմանիոյ Երեսփ. Ժողովն այսօր բացուեցաւ։ Կայսրն իւր բացման ճառով ըսաւ թէ ինք և իւր նիզակակիցք խաղաղութեան պահպանման նախանձախնդիր են։ Ամէն Տէրութեանց հետ բարեկամական յարաբերութեանց շնորհիւ, և իւր խաղաղասէր ջանադրութեան մէջ իւր նիզակակցաց աջակցութեան բերմամբ, Գերմանիա կը յուսայ որ իւր իմաստական և տնտեսական զարգացման գործին մէջ արգելքի չպիտի բախի։

ՓԱՐԻԶ.—Բոքթօ-Նովոյէ կը հեռագրուի թէ Ֆրանսական զօրքերն առանց պատերազմի մտած են Տահոմէյի մայրաքաղաքն Ապոմէյ, ուստից Պէհանզին թագաւորը փախած էր։

—Բանտայի խնդրոյն վրայ հարցապնդումէն ետքը, Երեսփ. Ժողովն որոշից, Պ. Լուպէի հանութեամբ, խորհրդարանական քննիչ յանձնաժողովոյ մը կազմութիւնը։

ՊԵՐԼԻՆ.—Զօր. Վէրտէր, երբեմն գերման պիտուրպական կցորդ ի Փեթերսպուրգ, Նիվանիոյ զօրավարին կը յաջորդէ իբրեւ գերման դեսպան նոյն մայրաքաղաքին մէջ։

ԼՈՆԴՈՆ.—Մարտքի անգլ. դեսպան Սըր Զարլզ Իւան Սմիթ դեկտ. ամուսն Մարտքի պիտի երթայ Նորէն։

ՊՐԻՍԷԼ.—Ի Պրիւժ և ի չրէկայս իբր 15 դէպք հնտապտի։

ՓԷՇԹԱ.—Երէկ հս 2 վար. 4 մեռ։

ԻՍՄԱԵԻԼԻԱ — Նոյեմբեր 11էն մինչեւ 20 Սուէզի ջրանցէն անցնող 62 շոգենաւերուն տասնօրեայ հատոյթն եղած է 1 միլիոն 750,000 ֆրանք։

Վակտան

ՊՈՒԼՈՒՆ, 11 Նոյեմբեր

ՀԵՆԹԱՑԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒՈՅՑ

3 տարի հոնտրայի վրայ	110 ½
3 » փարիզի »	22 85

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԲՈՆՈՎՈՒՏ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ. Սէրի)	23 27½
Բերայի մէջ	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	23 27
Կէս օրին	23 27
Թանգիպանը Օսմանիէ երէկ երեկոյ	82 29
» » ժամ 5ին	— —

ՐԵՆԹԱՑԻ ԱՐԺԵՔՆԵՐՈՅ

Փոխառութիւն	Սէրի	35
»	»	31
»	»	23 28

ԲԱՆԿԵՏՈՒՄԵՐ

Օսմէնիէ ժէնէրալ	Անգլ. Լ.	5 10
Գըէտի ժէնէրալ	» »	8 02
Գանը տը Փարիզ	» »	5 02
Սօս. Շանտ է վալէօր	» »	4 22
Ոլժի	» »	16 09
Թրամուէյ	» »	615
Բանգի Ոթոմանոսի	» Ֆր.	90 ½
Բանգեռատ Լաուրիօմի		83

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՅ

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
20 ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Մարը Գերմանական ոսկի	»	107 20
Իմպերիալ	»	90
Գրիմիս	»	34 20
Բուպլ Գիպաղաք	»	9 17
Մէջ. արծաթ (տարբ.)	»	197 06
Մանր արծաթ	»	102 20
Մէջիտիէ	»	98 20
Թասգիպէ	»	— —
Տակոս Հաղանիոյ Սակարանի	»	6

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 22 Նոյեմբեր

Ֆրանսական Իսանդ 3 %	99 42½
» » 4½ %	105 15
Օսմանեան բոնովուտ Սէրի Դ.	21 67½
Սամ. մաքս. արժեթուղթ	470 62½
Բրիսրիմէ Թիւրք (1890)	427 50

ՔՈՒՐԸ՝ ՔՐՈՋ ՏԵՂ

Անցեալները ծանուցինք թէ Աթէնքի մէջ մեռեալ է Նեկտար անուն հայ կին մը ինքնասներկու տարեկան, որուն ամուսնոյն էր Անգլիացին ՃՕրՃ Ֆինլէյ, «Թայմզի Կ. Պոլսոյ Թղթակիցն 1827ին։

Արգարեւ զարմանալուն հետաքրքրութիւն մը կ՝առթէ յիշեալ հայ կնոջ ամուսնութիւնն Անգլիացիի մը հետ ասկից աւելի քան կէս դար առաջ, ամուսնութիւն՝ որ իր զուարճալի հանգամանքն ունի։

Ցիշեալ թուականին երիտասարդ Անգլիացի Թղթակիցը Պոլիս կուգայ, ուր սիրոյ սաստիկ յուզում և աչքն անպատմելի շլացում կունենայ հայ ընտանիքի մը պատկանող օրիորդ Թագուհիի հրապուրիչ գեղեցկութենէն։ Թուղթը գրիչը մէկ կողմ կը թողու և գեղանի հայուհիին ետեւէն կ՝ելլայ, որ անշուշտ գժկամակութիւն չէր ղգար այդ բանէն։ Անգլիացին ջերմապէս սիրահարուած էր։ ուստի ուղղակի կը դիմէ աղջկան ծնողքին և անոր ձեռքը կը խնդրէ։ Աւանդապահ ծնողքը, որ աղէկ տպաւորութիւն մը չէր զգացած Անգլիացիին չէկ մօրուքէն ու խաժուկ աչքերէն, բացէ ի բաց կը մերժէ իր աղուորիկ աղջիկն այդ անծանօթ օտարականին տալ։ Մերժուած Անգլիացին չի յուսահատիր։ գաղտնապէս կիմացունէ օրիորդ Թագուհիին թէ այնինչ օրը իր գոյքերն առնելով առագաստնաւորնաւը մտնէ՝ իրեն հետ փախչելու համար Պոլսէն։ Կ՝երթան թէ որոշեալ օրն երկրորդ օրիորդը չի համարձակիր իր խոստումը կատարելու։ բայց իր մեծ քոյրը։ Օր. Նեկտար, գործին գիտակ։ կը կապէ գոյքերը և նոյն օրը նաւ կ՝երթայ կը տեղաւորուի։ Երբ նաւն՝ յաջող հովով մը առագաստներն ուռեցուցած կը սուրար Մարմարայի կոհակներուն վրայէն, Անգլիացին իր սիրուհիին խուցը կը վազէ։ բայց։ Աստուծ՝ իմ, ի՞նչ տեսնէ։ իր դիմացինը Թագուհին չէր, այլ Նեկտարը։ ՃՕրՃ Ֆինլէյի արիւնը կ՝եռայ։ կը բորբոքի։ վրիսած սերի մը ազդած զայրոյթովը կը փրփրի։ բայց Նեկտար կուլայ, կը պաղատի, սրտաջարմ հեծեծումներ կ՝արձակէ, այն աստիճան որ Անգլիացին քաղաքութիւնը կ՝ելլէ, սիրտը կը մեղմանայ, կը գորովի։ և երբ նաւը Պիրէոն կը մտնէ, թեւն առնելով զայն Ակրիքան եկեղեցին կ՝առաջնորդէ, ուր կը պսակուին։ Պ. ՃՕրՃ Ֆինլէյ քանի մը տարի առաջ մեռած էր, և հիմակ ալ տիկին Նեկտար կ՝երթայ միանալ իր ամուսնոյն։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ տիպար ազարակին համար Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ թաչնոց և նոյն ազարակին անասնոց մէջ հիւանդութիւն մը ծագելով մէկ քանի մահեր պատահեր են, սակայն ձեռք առնուած միջոցներու շնորհիւ այդ հիւանդութիւն բոլորովին անհետացեր է։

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ չինութեանց նախարարութիւնն որոշած է որ շերամաբոյծներու տրուելիք չքաղրամներու վրայ Վեհ. Սուլթան անունը փոփոխուի և պատարաստութեան ծախքն ալ մեծարուի Հանրային Պարտուց Վարչութեան կողմէ, որ կը գանձէ մեռաքսներու տասանորդի տուրքը։

ԱՐՀԵՍՏԱՆ ամենագեղեցիկ և խիստ ամուր ակռայներ գտնել։ առանց բիբի։ առանց զսպանակի և առանց արմատներն հանելու։ արտասանում և ծամողութիւն կատարեալ։ ապահով յաջողութիւն երկու դրամանումով։

Կատարեալ գոհունակութենէ ետք վճարում։ Տոքթ. Պաուի, Թիւ 374, Բերա, Մեծ փողոց, Ֆրանսական դեսպանատան դիմացը, ամէն օր ցորեկուան ժամն 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ իրիկուան 5ը։

ՄՈՒՏԱՆԵՍ-ՊՐՈՒՍԱՑԻ երկաթուղւոյն վիճակը մօտէն քննելու պատճառով մայրաքաղաքս գրկուած է Ֆրանսայի հիւսիսային խնայողական երկաթուղեաց տնօրէն՝ ՃարտարապետՊ. Օպէ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆ

Բերայի անգլիական նամակատունը նամակատուփ մը հաստատած է ի Պոլիս Յակոբեան խան։ Այդ նամակատուփ կը բացուի օրը երկու անգամ, անգլիական թղթատարին համար, ժամ 2ին և 5ին (Ը. Ե.)։ Անտարակոյս այս նամակատուփ մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ Պոլսոյ վաճառականաց որոց գրասենեակներն հեռու կը գտնուին անգ։ նամակատան Պոլսոյ կողմի մասնաճիւղին, որ ի Պահչէ-Գաբու։

ԿԱՎԱՔԱ-ՍԷՐԱՑԻ ԲԱՂՆԻՔԸ

Կը ծանուցուի Բերայի հասարակութեան թէ Կալաթա-Սէրայի բաղնիքն, ամբողջովին նորոգուած ըլլալով, վերաբացուած է։ Անոյշ Ջուր, Տուշ և պանեռ՝ փափագողաց համար։ Ուրբաթ և կիրակի օրերն և ամէն գիշեր բաց է արանց համար։ մնացեալ օրերը կանանց։ Ցաճախորդաց հանգստութեան համար ամէն հոգածութիւն կ՝ընծայուի։ յոյժ կանոնաւոր սպասարկութիւն և կատարեալ մաքրութիւն։ 325 1—2

ՎԻՃԱԿԱՒԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մեր այս օրուան չորրորդ երեսին ծանուցումներուն մէջ կը գտնուի Համպորկի հանրանաթի դրամատան Մ. Մ. Վայանթին և ընկերութեան Ազգը։ օրուն վրայ մեր ընթերցողաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք։ Մասնաւոր ձեռնարկի մը վրայ չի խօսուիր, այլ վիճակահանութեան մը զոր արտօնած և հրաչխաւորած է կառավարութիւնը։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Վ. Մ. Քիւրջեանի ՀԱՄԱՌՕՏ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱԶԳԱՅԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ Ա. մասը

Աբէ-Եղբան հին Պէտէրեան։

Մարդկային սեռի բարարարութեան եւ զարգացման վերաբերեալ դէպքերու յիշատակութեամբ հանդերձ

[Աշխարհացոյց գունաւոր ծախսակ Արեւելեան հին աշխարհի]

Գին 4 գրուշ

Կեդրոնատեղին է Գ. Պալենց գրատունը։ 324 3—3

Սամանեան Երկաթուղի	89 62½
» Ռէժիի բաժնեթուղթ	367 50
Պանք Օթոման	594 37½
Քրէտի Լիոնէ	788 75
Իտալական Ռանթ 5 %	93 55
Եգիպտական միացեալ	495
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 14
Օսմանիյէ Սամանեան բանաձիրներ	— —

ԼՈՆՏՈՆ, 22

Անգլ. բանաձիրներ	97 50
Օսմ. » Սէրի Դ.	21 37
» » » Ա.	55
» » » Բ.	31
» » » Գ.	21 ¾
Օսմ. փոխառութիւն 1871	96
Փոխառութիւն 1877 (Տէֆթանս Լոն)	92 ¾
Պանք Օթոման	13 ¾
Այտընի երկաթուղի	19 ½
Գասպայի երկաթուղի	11 ½
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիյէ)	98 ½
» առանձ. բրիվիլէժիէ) 1890	102 ½
Տօսմանիյա (փոխառ. Ռոչիլտ)	105
Փոխանակութիւն Փարիզի վրայ	25 324

ՎԻԵՆՆԱ, 22

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	120 05
» Փարիզի »	47 67
Օսմանեան Ռէժիի բաժնեթուղթ	172 50
» Երկաթուղի	43 70

ՊԵՐԼԻՆ, 22

Օսմանեան Երկաթուղի	91 90
Օսմ. Ռէժի	192 20
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	20 240
» Փարիզի »	80 60

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

ԲԱՐԻԶ, 22

Ֆրանսական Ռանթ 3 %	99 40
Եգիպտական միացեալ	495
Օսմ. բանաձիրներ Սէրի Դ.	21 65
Օսմ. երկաթուղի	90 50
Օսմ. Ռէժի	366 25
Օսմ. մաս. արժեթուղթ	471 25
Բրիօրիթէ թիւրք	427 50
Պանք Օթոման	594 37½
Օսմանիյէ	— —

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՄԵՏԱՔՍ

Ներամաբուծութիւնն ու մետաքսագործութիւնը հինգ Թուրքիոյ մէջ ամենէն աւելի ուշադրութեան առարկայ եղած արուեստագործութիւններէն են։ Եւ երբ Հայրային Պարտուց վարչութիւնն իւր բոլոր ջանքն ի գործ կը դնէ երկրին մէջ անոնց մեծ մղում մը տալու, աւանիկ խոշոր լուր մը կը հասնի մեզ Եւրոպայէն, այն տեղէն իսկ ուր ամենէն շատ պիտի սպառէր մեր մետաքսը։ Պրղանսոնի (Ֆրանսա) մէջ սեպտեմբերին հաստատուեցաւ արուեստական մետաքսի մեծ գործարան մը Նախաձեռնութեամբ Պ. տը Շարտոննէի, այդ մետաքսի հնարչին։ Այդ գործարանը 3000 թելի կտուց ունի և տարեկան առ նուազն 500,000 քիլօ մետաքսի արտադրէ, և անշուշտ շատ աժան կելպիւ, որով գեղեցիկ սեռն աւելի խնայողական պիտի համարի մետաքսեայ շրջազգեստներ հագնիլ քան թէ բրդեղէն, որովհետեւ այս վերջին տեսակն աւելի սուղ պիտի լինի, եթէ անոր ալ միջոցները չը գտնեն։ Պճնասէրներուն աչքը լոյս։

Արուեստական մետաքսի խնդիրն արդէն շատ հին է, սակայն 1889 էն ի վեր է որ գործնական ճամբու մէջ մտած է։ Նախ և առաջ 1884 ին Բարիզու Գիտութեանց Ակադեմիային տարեկան նախագահն Ակադեմիային առջեւ արուեստական մետաքս շինելու կարելիութեան վրայ խօսելով, փափաք յայտնեց ժամ առաջ իրագործուած տեսնել այդ կարելիութիւնը։ Նոյն տարին իսկ Բազմաբուեստան վարժարանին նախկին աշակերտ մը՝ Պ. տը Շարտոննէ կնքեալ նամակ մը կը ղրկէր Ակադեմիային, որուն մէջ արուեստական մետաքս շինելու պարզ ու մեկին դրութիւն մը կը բացատրէր։

Ապա 1889 ին Պ. տը Շարտոննէ երկրորդ նամակ մը իւր գիւտն աւելի կատարելագործեալ վիճակի մէջ կը ներկայացնէր և անոր շինութեան ճարտարարուեստը ցոյց տալու համար նոյն տարուան արուեստահանդէսին մէջ տեղ մը կը խնդրէր, որ շնորհուեցաւ։

Եւ ահա Պ. տը Շարտոննէ հիմա բազմաթիւ միլիոններու գլուխն անցած՝ կը պատրաստուի գործանատեղին ցոյց տալ իւր հնարած արուեստին բոլոր առաւելութիւններուն օգուտները։

Նախ և առաջ Պ. տը Շարտոննէ բամբակէն կամ կակուղ փայտերու ծծմբային խմորներէն հաստատուն տարը (cellulose) կառնէ և զանոնք բորակայնելով 38 մաս եթերէ և 42 մաս ալքոհոլէ կազմուած խառնուրդի մը մէջ կը լուծէ 6,5 % համեմատութեամբ։

Ամէն յառաջ եկած լուծումը պըղընձէ ընդունարանի մը մէջ կը լցնէ, յորում օդային ջրհան մը բազմաթիւ մխոցորաններու ճնշում մ'ի գործ կը դնէ։ Այս ճնշումը կը շարունակուի ընդունարանէն դուրս օձապտոյտ խողովակներու մէջ, որը չրջապատուած են ջուր պարունակող ուրիշ խողովակներով։ Ընդունարանէն բաւական անդին երկրորդ խողովակին մէջ պարունակուած ջուրը մետաքսին հիմքը պարունակող առաջին խողովակին վրայ կը թափի և այսպէս մետաքսը կը կարծրանայ և խողովակին միւս ծայրէն դուրս ելնելով ճախարակներու վրայ կը փաթթուի։ Խողովակին ծայրը կափարիչ մը կայ որ մետաքսի թելին հաստութիւնը կը կանոնաւորէ։ Եթէ հաստ թելեր պէտք ըլլայ, իրարու քով դնուած կտուցներուն թելերն իրարու փաթթելով և ի մի ձուլելով՝ հաստ թելեր կը գոյանան։ Այնուհետեւ այդ թելերուն մէջի պարունակուած բորակը կը զատեն, նոյն իսկ բորակային թթուով։ Այդ գործողութենէն յետոյ մետաքսի թելերուն ուղուած գոյնը կարելի է տալ։

Այդ արուեստական մետաքսին թանձրութիւնը 1,49 է, այսինքն եփուած մետաքսէն 0,06 աւելի։

Այս գործողութեանց մէջ ամենէն կարեւոր ու վտանգաւոր կէտն էր բորակացեալ բամբակի տարրին այրելու չափազանց հակամէտ ըլլալը, որուն կրցած է յաղթել Պ. տը Շարտոննէ ամբողջ տարի մը աշխատելով։

Ուրիշ Ֆրանսայի մ'ալ, Պ. տի Վիվիէ, Նանթ քաղաքէն, նոյնպէս արուեստական մետաքս շինելու ուրիշ դրութիւն մը հնարած է։ Այդ դրութիւնն ալ 1889ի Արուեստահանդէսին մէջ ի տես դրուած էր։ Սակայն Պ. տը Շարտոննէի գիւտին չափ գործնական չըլլալուն համար ոչ ոք անոր վրայ կը մտածէ։ Վ. ԳԱԼԲԱԳՃԵԱՆ

ՅՈՅՍ

ՔԱՂՈՒԱԾ ՇԻԼԷՔԻՐ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ

Շատ կը խօսին շատ կ'երգեն մարդիկ
Գալիք լաւագոյն օրերու վերայ։
Մի նպատակի ոսկի երշանիկ
Հետամուտ եղած կը վազեն նոքա։
Աչխարհ կը հիննայ, կ'երիտասարդանայ
Մարդը սակայն միշտ բարւոքում յուսայ։

Կեանքի մէջ յոյսն է ներմուծող մարտին
Զուարթ մանուկին յոյսն է փայփայող
Ցոյսը կախարդ է, գիտէ պատանին
Երազներին հետ նա չիմնէ ի հող։
Զի, թէպէտեւ հոն իւր կեանք կ'աւարտի,
Այլ նա յուսալէ դեռ չդադարի։

Ո՛չ, մի անոտի բանդագուշանք չէ,
Մնունդ մըտքի մի խելայեղուած։
Մեր սիրտ բարձրագոչ մեզ կ'աղաղակէ,
Թէ մի լաւագոյն բանի համ ծնած։
Եւ այդ բարբառը մեր ներքին ձայնին
Զխաբէ բնաւ յուսացող հոգին։

[Թարգմ.] ԳՈՒԹ. Մ. ՎԱՀԷ

Վիեննա

ՀԱՑ ՈՒՍԱՆՈՂՔ Ի ԲԱՐԻԶ

ԲԱՐԻԶ, 9 Նոյեմբեր (Ն. Տ.)

Ժամանակէ մը հետէ Պոլսոյ թերթերէ ոմանց մէջ Բարիզու հայ ուսանողաց ուսումնական և բարոյական վիճակի վրայ կարգ մը յօդուածներ կը հրատարակուին, որք մի միոյ գնչի կուգան խիստ ոճով Բարիզու հայ ուսանողաց ի վաղուց հետէ վայելած վարկը կոտրել հասարակութեան առջեւ։ Իբր Բարիզաբնակ ոմն և մօտէ ճանչցող թէ՛ ուսանողն և թէ այն պայմանքն յորս կը գտնուին անոնք, կուգամ ի սէր ճշմարտութեան և ի բուժումն գայթակղեալ մտաց, սոյն երկտողն տալ ի հրատարակութիւն։

Կ'ասուի թէ՝ Բարիզու հայ ուսանողք իբրու հետեւեալ ապիկարութիւնն ունեցած են, մեծագոյն մասամբ բժշկական ուսմանց հետեւելով, թէ՝ անոնք կատարեալ մարդամեծնաներ են առանց ինքնութեան գաղափարի, որք ծնողաց ստիպմամբ միայն և առանց կոչման և փափաքի մեքենական աշխատութեամբ մը կուսնին բժշկութիւն և այդ 5 տարուան աշխատութեամբ ծայրի կեանք մը վարելու և հանգիստ կերպիւ դրամ չահելու միակ նպատակաւ։ թէ՝ այդ ուսանողք զուրկ են հետաքրքրութենէ և արտաքոյ ուսմանց փոխան մտքի մշակման և զարգացման զբաղումներ որոնելու, արձարանաց անկիւնը կամ խուցերու մէջ ժամեր կը սպաննեն և այլն։

Նախ թէ ի՞նչու ի Բարիզ ուսանողաց մեծագոյն մասը բժշկութիւն կուսնի և այլ գիտնական ասպարէզներու աշխատողք սակաւաթիւ են, սա միայն կարելի է պատասխանել՝ թէ այդպէս ընողները աչքի առաջ ունին իրենց վերադառնալիք երկրի ընկերական, արուեստական և անտեսական պայմանները որոց համեմատ կը պատրաստուին։

Կ'երեւայ թէ Բարիզու հայ ուսանողները քննադատողները քիչ ճանչցած եւ ուսումնասիրած են զանոնք, չըսելու համար թէ երբէք չեն ուսումնասիրած։ այդ ուսանողաց ամենէն ալ նախապէս երկրորդական ուսում առած, (ինչ որ անհրաժեշտ պայմանն է ո և է համալսարանի աչակերտելու) բարձրագոյն ուսմանց և գիտութեանց աչակերտք են, սիրահար այն գիտութեանց որոց կը հետեւին, ապագային գեղեցիկ ապարեզ մը գրկելու և մարդկութեան օգտակար լինելու միակ եռանդով վառեալ, մտօք զարգացեալ երիտասարդներ, կարող դատելու մարդն և իրք, և ոչ թէ «տղաքներ» որք առանց փափաքի և կոչման՝ հօր մը ստիպմամբ «վարպետուտու» կը յաճախեն։ այս տեսակ կարծիք մը, մանաւանդ խմբագրի մը կողմէ որ Բարիզ տեսած է, այնքան է անհեթեթ որքան ցաւալի։

Գալով այն խնդրոյն թէ ուսանողք հետաքրքիր ոգիէ մը զուրկ են, (ինչ որ անհնար է ենթադրել համալսարանական ուսանողաց համար), և այդ անոր համար՝ զի պատահմամբ ասոնցմէ մին Թէաթռ Ֆռանսէ չէ գացած, այդ ալ սխալ հետեւութիւն մ'է։

Մենք ուրախ ենք յայտարարելու թէ՝ Բարիզու հայ ուսանողք ի սկզբանէ ցայսօր լաւ համբաւ մը կը վայելեն թէ՝ իրենց աչխատասիրութեամբ և թէ վարուց հաստատութեամբ, և այդու սիրելի եղած են թէ իրենց ուսուցչաց և թէ զիրենք շրջապատող Ֆրանսացւոց, և գիտցած են միշտ օգուտ քաղել պատեհութենէ, ջանալով օգտուիլ այս մեծ ժողովրդին զարգացումէն և յառաջդիմութենէն, և գուշանալ մոլորելէ, ըստ որում Բարիզ թէեւ կեդրոնն է Եւրոպեան արդի քաղաքակրթութեան, գիտութեանց և արուեստից, այլ է նաեւ վառարան պէս պէս մոլութեանց և բարոյական ապականութեանց որք կեանքը փճացնելու, թունաւորելու և ապագան սպանելու ընութիւնն ունին արդարեւ։

Եթէ այս քանի մը տողերը կը գրենք, անշուշտ այն կարծեօք չէ որ կարելի եղած է գրչի հարուածով մը մրոտել Բարիզու հայ ուսանողաց վարկն, զի անոնց նկատմամբ ուսուցչաց համակրութիւնք և գովեստք անշուշտ աւելի արժէք ունին քան այդպիսի քննադատութիւնք։

Ա. Մ.

ՆԱՄԱԿ ՇՈՒՇԻԷ

(Շարունակութիւն ԵՒ Վերջ)

Ինչպէս ասացինք, դպրոցի հիմնադիրը բացի առատ ծախսեր անելուց, իւր սեպհական փողով լրագիրներ էլ է ստանում, էլի Պ. Միրզա Տէր-Սարգսեանի անունով, թէ լրագիրները և թէ ամսագրերը, պրէմեանների, բայց դժբաղդաբար այսօր այդ դպրոցի մատենադարանում չկան լրագիրներից և ամսագրերից շատերը։ Նոյնպէս Պրէմեանները։ Բայց կայ 1892 թուականի «Ազբիւր» և «Տարազ»ի պրէմեանները, Գրիգոր Լուսաւորչու մկրտիչը և ԽրիմեանՍրբազանի ու դերասան Ագամեանի պատկերները, որ կախած է դպրոցի հանդիսի դահլիճումը։

«Այվազեան» դպրոցը ունի մի մատենադարան, 200 ից աւելի գրեանք, գըլխաւորապէս նոր հրատարակութիւններից, որը ընծայել է մեծ բարեգործ Գ. Թ. Այվազեանի բարեկամ՝ Բրիգոր Սաղաթելեան Ամասեանը։

«Այվազեան» դպրոցումը սովորում են Սարուշէնցիք և չրջակայ գիւղացիք ձրի, բոլոր դասական գրեանքը, և այլ պիտոյքները նոյնպէս տալիս է հիմնադիր Պ. Թ. Այվազեանը։ իւր սեպհական ծախքով, ուսուցիչների ռոճիկները նոյնպէս ևն։

Ինչպէս ամեն տարի, նոյնպէս այս տարի Բաղուից եկաւ մեծ բարեգործ Գրիգոր Թ. Այվազեանը, իւր ընտանիքը և որդիքը հետը բերելով, գնացին Սարուշէն գիւղը, իւր հիմնած դպրոցը, ներկայ զըտնուելու օրհնութեան հանդիսին։ Սեպտեմբերի 15ին Մեծ. բարերար Գրիգոր Թ. Այվազեանը հրաւիրեց Թեմիս Դեր. Առաջնորդ Կարապետ եպիսկոպոսն նա կարող է գաղափար կազմել, թէ ինչպիսի քարոզ կը լինի խօսած։ Գիւղացիք արտասուում էին Սրբազանի քարոզին «ամէն»ը։ ասելով։ իսկ ինդգլիկէնդ դասակարգը «եղեցիներ» եւ «եղեցիներ»։ Մօտ երկու ժամ տեւեց քարոզը։ ընթերցողութիւն գաղափար կազմէ։

Երբ որ քարոզը վերջացրեց Նորին Սրբազնութիւնը, պատարագը շարունակուեց։ վերջէն Թեմիս Դեր. Առաջնորդը զգեստաւորուած, նոյնպէս պատարագիչ քահանան և միւս քահանայքը, ներգաշնակ երգերով, շարական ասելով գնացին դպրոցը, որտեղ Թեմիս Դեր. Առաջնորդը մաղթանք կատարեց ըստ աւուր պատշաճի, օրհնեց դպրոցը և նրա հիմնադիրը, որ տեղ օրհնութիւնից յետոյ՝ դուրս եկան զգեստաւորուած դպրոցի պատշգամբը, այնտեղ լուսանկարիչն հանեց պատկերները։ առաջինը զգեստաւորուած։ երկրորդ անգամ նկարեց աչակերտների եւ աչակերտուհիների պատկերները տեղական տարազով։ Երրորդ անգամ նկարեց բոլորը ձիաւորուած ճանապարհորդելիս։ չորրորդ անգամ, գիւղացիք խնդրեցին մեծ բարեգործ Գ. Թ. Այվազեանին, որ իրենց պատկերներն էլ նկարել տայ։ այդպէս էլ եղաւ։ գիւղացիներին էլ նկարել տուաւ։ դպրոցի ուսուցիչը մէջտեղը կանգնած։

Հինգերորդ անգամ դպրոցը, չնութիւնը իւր ծառաներովը, վեցերորդը եւ օթներորդը գիւղի եկեղեցին և գիւղը նկարել տուաւ։

Այդ օրը փառաւոր հացկերոյթից յետոյ, Թեմիս Դեր. առաջնորդը գնաց Ամարասի վանքին աւերակ խուցերին նայելու, որ մեծ բարեգործ Գրիգոր Թ. Այվազեանը վերի յարկի երկու սենեակը իւր սեպհական ծախքով չինել է տալիս։ ինչպէս ասում են 600 ռուբլի է նստում այդ չինութիւնը։ Մենք էլ դպրոցը դիտելուց յետոյ, բոլոր հրաւիրուածների հետ վերադարձինք Շուշի, մեզ հետ բերելով քաղցր տպաւորութիւն «Այվազեան» դպրոցից։

Մեծ. բարեգործ՝ Գ. Թ. Այվազեանի դպրոցում սովորում են 60ից աւելի տղայք և աղջկերք։ այդ բոլորի ծախքը հոգում է ինքը դպրոցի հիմնադիրը։ Առաջին անգամն է, որ Արցախի թեմումը մի մարդ 23 տարեկան հասակումը ուխտում է, որ Աստուած այնքան կարողութիւն տայ, իւր սեպհական ծախքով դպրոց բաց անելու և կատարում է իւր ուխտը 1885 թուին։ մինչև օրս չարունակում է իւր օգտաշատ գործը։

Երանի կը լինի, որ մեր մի քանի չուչեցի հարուստ ի նկատողութեան ենթարկուի այդ «Այվազեան» դպրոցը, բարի նախանձով օրինակ վերցնէին բարեգործ Գրիգոր Թ. Այվազեանից, որը օգուտ տուած կը լինին ազգին և եկեղեցուն։

Ուրեմն՝ համառօտ գրելով, մեծ բարեգործ Գ. Թ. Այվազեան դպրոցի համար, որը ինչպէս լսեցինք քսան հազար ռուբլուց աւելի է նստել, մաղթենք որ հայ ազգը չատ Գ. Թ. Այվազեաններ ծնի, որը փառք ու պարծանք է։

Միայն չեմ կարող չյիշել այն, որ անցեալ տարի հաղորդել էի, դրանք եղբարք ժամհարեանները են, որ մի արհեստագիտական դպրոց պիտի բաց անեն ուրախալի է։ ԱՐՑԱԽԵՑԻ

Քստի անտի

ԹԻԹ-ՊԻԹՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ.

Ամէն անոնք որ Անգլիա գացած են եւ կամ Ռօպէռթ Քօլէժի մէջ աչակերտած են, լաւ կը ճանչնան «Թիթ-Պիթս» (Tit Bits) անգլիական չաբաթաթերթը որուն վրայ մի քանի հարեւանցի տեղեկութիւնք չահեկնութենէն զուրկ չեն համարուիր թէ՝ անգլիախօսներու և թէ ոչ անգլիախօսներու։

Թերթին ծաւալը մօտաւորապէս «Մասիսի» չափ է եւ 20 էջեան, պարփակուած գունաւոր (կանաչ) կողքով մը։

Առաջին երեսը կը պարունակէ ամբողջովին մանր մունր «Զուարճալիք»ներ, նոր ըլլալու պայմանաւ։

Երկրորդ երեսին մէջ մանր և զուարճալի պատմութիւններ,

Երրորդ երեսին մէջ՝ մանր և զուարճալի պատմութիւններ։

Չորրորդ երեսին մէջ Եւրոպական թերթերէ, Գաղ. Դեբմ. իսալերէն կամ Սալներէն, զուարճալիքներ որք կը ղրկուին օտար երկիր գտնուող ընթերցողներու կողմանէ եւ որոց ամենէն լաւ միամնակ հաւաքածոյին մէկ կինէ (21 չիլին) մրցանակ կը տրուի։

Հինգերորդ երեսին մէջ դարձեալ զուարճալիքներ (բարոյական)։

Վեցերորդ երեսին մէջ ուրիշ հարցումներ, գիտական, տնտեսական, վիճակագրական, աշխարհագրական, պատմական ևն։ որոց մեծագոյն մասն ճիշդ, կամ մօտաւորապէս ճիշդ ու չահեկան կերպով պատասխանողը, չարունակաբար 12 թերթի մէջ, կը վարձատրուի 5 կինէով։ կան նաեւ երկրորդ՝ 3 կինէի և երրորդ 1 կինէի մրցանակներ։

Եօթերորդ և ութերորդ երեսին մէջ շարունակելի վէպ մը, որու հեղինակը 1000 ոսկւոյ պարգեւի մը արժանացած է, վասն զի թերթին տնօրինութիւնը՝ ասպարէզ կարգալով իւր ընթերցողաց, խոստացած էր 1000 ոսկի տալ այն անձին որ ամենէն գեղեցիկ և անոխպ վէպը խրկէր։

Ինեներորդ երեսին մէջ ամ և է յօդուածմը (ոչ քաղաքական)։

Տասներորդ երեսին մէջ թղթակցութիւնք։ Սոյն էջին մէջ ամեն ընթերցող ազատ է հարցային կամ մասնաւոր խնդիր մը յարուցանել նամակագրութեամբ, որու բաղումը կը պատասխանեն։ կը պատահի երբեմն որ մէկ խնդրոյ մը առթիւ վիճաբանութիւնը մէկ տարի մը տեւէ։

Տասնեւմէկերորդ երես. սոյն ամբողջ երեսը յատկացեալ է ամենէն գեղեցիկ նորաձեւին (ինքնագիր կամ թարգմ.) զոր խրկողը կը շահի մէկ կինէ։

Տասներորդ դարձեալ «Զուարճալիք» մանր պատմութիւնք։

Տասներեքերորդ պատասխանք առ թղթակիցս։ ընթերցողներէն բազմաթիւ նամակաւ հարցումներ կ'ընեն կամ կ'ուզեն բան մը հասկնալ։ եթէ հարցուցածնին եւ կամ հասկնալ, սորվիլ ուզածնին հանրութեան համար չահեկան է, պատասխանը տպուած կը տեսնեն յիշեալ էջին մէջ։

Տասներեւսներորդ՝ Մանրալուրք։

Տասներեւհինգերորդ՝ Դատական պատասխանք առ թղթակիցս։ սոյն երեսին մէջ կը պատասխանուի դատական ընդհ. թղթակցութեանց։

Տասներեւհինգ-տասնըվեցերորդ՝ երեւելի և հանրածանօթ անձնաւորութեանց (այր թէ կին) վրայ տեղեկութիւնք ու մանրադէպեր։

Տասնըվեցերորդ՝ Զուարճալի յօդուածներ։

Տասնըեօթ-տասնըութերորդ շարունակելի վէպ մը խմբագրութեան կողմէ։

Տասնիններորդ - քսաներորդ Ազգարարութիւնք, և զատ մաս մ'ալ հանելուկներու համար։

Վերեւ նշանակած մրցանակներէն զատ կան նաեւ հետեւեալներն։

Շաբաթական մրցանակներ

1։ «Պատասխանք առ թղթակիցս» եւ «Թղթակցութիւնք» էջերուն մէջ գտնուած թուանշաններուն ճիշդ գումարը ամենէն առաջ խրկողին, մէկ կինէ։

2։—«Պատասխանք առ թղթակիցս» էջին մէջ գտնուած ամբողջ ձայնաւոր գրերուն ճիշդ գումարը ամենէն առաջ խրկողին, մէկ կինէ։

3։—Նոյն չաբթուան թերթին մէջ ամենէն չահեկան յօդուածը որը ըլլալը խմբագրութեան կողմէ ընտրուելու է։ Ասոնց ամենքն ալ ամսուան մը ընթացքին ստանալու են։

Ամսական մրցանակներ

1։ Ամսուան մէջ ամենէն աղուոր նախադասութիւն մը (բժշկական ակադեմիա,) Տարի. Օլիվիէ։ Լաւագոյն եւ ամենէն ազդեցիկ զնդն է գիրցնելու եւ ուժ տալու համար գիւղատնտեսական դէմ։

Կը գտնուի ի արեւելքի զվխաւոր գեղարանաց մէջ եւ զվխաւորաբար ի Կ. Պոլիս. Գարապետ եւ Յովհաննէս Ազնաւորեանի։ Ի Պուրսէ. Յ. Զամֆիրասարու եւ ձօն Թէլեցու։ ի Բարիզ, Հայ։

ԱԶԴ
ՏՕԹԹՈՐ Կ. ՃԷՐՐԱՀԵԱՆ

Պատիւ ունիմ յայտարարել արգոյ հասարակութեան թէ՝ բնակութիւնս Թօփ-Հանէի, Պօստանճի-Պաշի ճատէսի, եէնի-Զարշի 209 թիւ Օսմանեան զեղարանի վրայի տունն հաստատած ըլլալով, ամեն օր առաւօտեան մինչեւ ժամը 6, ինձ զիմող հիւանդները դարմանելու պատրաստ եմ։ Նաեւ ի Պեշիքթաշ Քէօյ-ի այլած տեղը նորահաստատ ՕՍՄԱՆԻՅԷ անուամբ Ռուբէն Գալանճեանի զեղարանին մէջ ամեն չորեքշաբթի եւ կիրակի օրերը ժամը 7էն մինչեւ 10 ինձ զիմող աղքատ հիւանդները դարմանելու պատրաստ եմ։ 303 1—6

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ
Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԱՐԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Սիմոտ Դուրեանի

Գին 2 դուրուշ

Դիմել՝ Պահճէ Դարու, Գազասբէր խան, Թիւ 22։ զրասենեակ յանձնակատարութեան Սմբատ Դաւութեանի։ 255 15—45

ԿԱՐԵԼԻ Է ՇԱՀԻԼ
600,000 Ֆրանկ

ՄԻԼԻՈՆՑՆ 7 ½ ԴԱՀ. ՏԱԼՈՎ ԱՐԲՈՂՔ ԲՐՕՍԷՍԻՆ

Բուս. երկաթուղեայ առաջնակարգ վիճակահանութեան բաղդատոմսերն որ մինչեւ ցարդ, ամբողջը 10, կէսը 7 ½, եւ քառորդն 4 դահ.ի կը ծախսուէին, հիմա կը ծախսուին՝

Ամբողջ 7 ½
Կէսը 5
Քառորդը 3 դահ.ի մեր Դրամասենեկին մէջ։

Մեր բաղդատոմսից Մայրերն յապաւովի զըրուած են Ղալաթիոյ Մակարանի մասնաւոր Արկղը մէջ։ Բաղդատոմսերն պատրաստուած են կայսերատէսիլ հաստատեալ օրինաց համաձայն, եւ վաւերացեալ Առեւտր. Նախարարութեան պաշտօնքով ու զրոշմուած։

Յառաջիկայ Եւր. դեկտ. 1ին—այսինքն նոյմ. 19ին—պիտի բաշուի սոյն միջակահանութեան 13երորդը։ Այս անգամ առաջին պարգեւն է 600,000 եւ երկրորդը 60,000 ֆրանք։ Ասոնցմէ զատ, երկու հոգի պիտի շահին 20000ական, վեց հոգի 6000ական, 12 հոգի 3000ական, 28 հոգի 1000 ական եւ 550 հոգի ալ 100ական ֆրանք։ Ամենը մէկտեղ 600 հոգի։ Գաւառներէն գնողք, ինչուն զրամի տեղ Բոսնայի բոլ՝ ալ կրնան ղրկել մեզ, պայմանաւ որ ապահովագրեալ նամակին ծախքը միասին ըլլայ։

Մինչեւ յարգ մեր—Տիգրան Մ. Արզըեան—բրոմէսներուն չահած, և զայնս գնողներուն վճարուած պարգեւներն, առաջին տեղը կը բռնեն հրապարակին վրայ, այնպէս որ միւս բոլոր բրոմէս հանողներուն վճարած պարգեւները բոլորին ի միասին առեալ, չեն կարող հաւասարիլ մեր վճարած պարգեւներուն։ ԳԼԽ ԿԷՍԻՆ։—Ղալաթիա գլխաւորին գլուխը թիւ 33։ 189 ՏԻԳՐԱՆ. Մ. ԱՐԶԸԵԱՆ

ԱՏԱՄՆՈԲՈՅԾ
ԱԼԻԵՍԱՆ ԹԱՆՏՐՃԵԱՆ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ ակռայի ամենէն անտանելի ցաւերը կը դարմանեմ անմիջական կեղծով։ Առանց ակռան թուլցնելու, փտութիւնը ինչ վիճակի ու դիրքի մէջ ալ ըլլայ, 3-4 անգամ դարմանելով, ցաւերու փոփոխելու գործը կը վերջացնեմ եւ փրած մասը կը լեցնեմ ապագային ցաւի, մաշելու եւ ծափելու ամէն վտանգէ զերծ Ոսկրոյ պայմանաւ։ Նեյուլիր նիւթն է ոսկի, բլանին եւ այլն։

Կեղծ ակռայներ ոսկւոյ կամ բառաչուի վրայ։ Այն անձինք որք իրենց կեղծ ակռայները քանիցս շինել տուած եւ ոչ մէկ կերպիւ անոնցմէ գոհ չեն մնացած, կամ զայնս զսպանակի ու թելերու ոգնութեան միջոցաւ կը գործածեն։ Ասոնցմէն ինձ որ մաշած ու աշկարէն կոչուած լիներու վրայ կը զետեղեմ կեղծ ակռայներու ամբողջ կամ անչատ շարք մը եւ այս առանց զսպանակի եւ այլ որ եւ է ուրիշ միջոցի։

Նոր զրուածքամբ կը հաստատեմ ոսկւոյ ուրբ թերթերու վրայ ամբողջ ակռայներու շարքեր որով քիմքն իւր համն եւ լեզուն իւր արտասանութեան կորովը ու նրբութիւնը չեն կորսնցներ, ակռայներն ադուէ, հոտէ եւ կոտրելու վտանգէ զերծ կը մնան։ Զանազան ծեւերով կ'պատրաստուին ֆրանսական, անգլիական եւ ամերիկեան զրուածքամբ ակռաներ։

Փտած ակռաներու ամենախորին արմատներն անմիջական դերպիւ եւ առանց ցաւ պատճառելու մը թաշուին։ Դիմել առտուն 1 էն մինչեւ ժամը 12 (Ք. Թ.), ի Բերա Թաքսիմ, մեծ փողոց Ֆրանսական հիւանդանոցին դէմ Թիւ 41։ 287

«Ցավվան» չգենաւը, նաւապետ Բրիօր, պիտի հանի հոս դէպի ամսոյս 26ին։

Գ.ՐՅԼԸ Ֆլ-ՎԻՆ Լ.Ա. ԷՆ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆԴԷՆ

ՄԱՐԴԻ ՄՕՏԻՒ ՀԱՅԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Երրորդ. ի Պոլիս, 3 դեկտ. 1885

Պարոնայք Ազգ և Պուլս,

կը ցանկամ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համենայն ուրիշներու փորձերուն և այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցս մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Պորիս ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ գիրաբեր եւնելով, և մարուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս սեռատրուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի հաւատած է, մանաւանդ այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ. Ս. Ս ՄՎԼՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժշկի Վ.Հ. Սուլթանի

ԻԼԱՆ
ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաղինէի Խասսայի շահանէ իլան իմալ իթիտրիկեճէք էլպիսէ իլէ միմէնէվվի սեազ գալպէրնէն գարարը գաթիսի իշպու թէշբիրնը սանինին 11ինճի չարշանպիհ կիւնի վիրիկեճէկկնտէն թալիպ օլանլարին եէվմի մէգբիւրտէ սաաթ 6տան նիհայեթի 9ա գատար Խաղինէյի ճէլիրէյի մէգբիւրէտէ պուլունմալարը իլան օլունուր։

8 թիշրին սանի 308 2—3

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳՂ. ՈՍԿԻ 1,000,000 **"ՓԻՆԻՔՍ"** Հիմնեալ ի Լշնտրն յամսն 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրու. թեան ընկերութիւն մ'է որոյ բաժնետէրերը Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի փոխարէն հասոյթ։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակաբեր կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և մինչորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԱՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց Թիւ 11 և 12, Սանտալէր խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

34

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

Ա. ԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանք 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1890 » 6,165,860
Տարեկան հասոյթ » » » » 14,135,925

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանք 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանք 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և գրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Սոյն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկ. Ֆինս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամ գլուխն և պահեստ դրամն է Ամբողջ քան 100,000,000 ֆռանք

Լիազօր ներկայացուցիչ համար Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գապու, Անանիատիս խան. 12, 13, 14

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՔԷՐԻ

Ճէտիա գրյեսի Թէպէիր 2 դրուշ. Մուսիքա պօրուլարը իչիւն զէնպէրէք պէհերի 1 դրուշ 20 փարա. Էճնաս կլարնէթա գամբրը պէհէրի 25 փարա. կիւսէրի բուլպէհերի 4 պուչուք փարա. նօթա եազմագ իչիւն պօեա չիչէսի 8 դրուշ. Թիյ գալէմ պէհերի 10 փարա. սիեահ բիկ ճէտիա գբէսի 1 դրուշ 10 փարա. չալը սիլմէք իչիւն թօզ չիչէսի 5 դրուշ. կլարնէթա իչիւն ֆբբյա ատէտի 3 դրուշ.

Նիզամիէ սարաֆխանէ անպարընա 1 սչնէ զարիքնտա հէր նէ մզգտար լիւզում օլուբ իսէ պալնմագ իւզրէ միւնագասաեա գօնուլան պալէտատ մուրագգամ 9 գալէմ էչեա ֆիւեաթը մուրագգամէլերի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, Թբբրինի սանէնին 16 նէը կիւնիւնէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաը իհրա օլունարագ մէզքիւր վիւնատ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն իթիբարեա, էվ իրթէսի կիւնիւ. 100 տէ 5 թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 29 2—3

Նիզամիէ սարաֆխանէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունմագ 8000 արչին ճէտիա 1 նիւմէրօ գալը Ինկիլիզ քէթէն պէգիրնին պէհէր արչընը ճէտիտի 6 դրուշ 10 փարաեա օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թբբրինի սանէնին 16 նէը կիւնիւնէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաը իհրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն, իթիբարեա էվ իրթէսի կիւնիւ տակի 100 տէ 5 թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 30 2—3

Իզմիտ ինչասթը ասքէրիէէ լազմէպի իչիւն Իզմիտտէ Թէպլիտ չարթը իլէ միւպայեա օլունմագ 40,000 ատէտ էէրլի Միւրէֆթէ քիրէմիտի միւնագասասընընի Թբբրինի սանէնին 15 ինճի բասար կիւնիւ գարարը գաթիսի Ֆէրտասը 100 տէ 5 թէնզիլի մուգաբրէր օլուսուլունտան Թալիպ օլանլարն ինչասթը ասքէրիէէ տայիրէսինէ միւրաճասաթ իթմէլէրի։ Նօ. 31 2—3

Ճիւնուսը ճէնապը միւլիքանէէ վիրիմէք իւզրէ միւպայեա օլունմագ օլան չաէրն իթիբարեա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէէնէլէրին Թարիխը իլանէն իթիպարէն 1 հաֆթա սեա գասար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 32 2—3

NEVRALGIES ՋԼԱՑԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՄԵԳԹԻՒՆ կը բուժին ՏՈՒԹ. ՖՐՈՆԻԷՅ ԱՆԴԻՆԷՎՐԱԼԹԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 ֆր.—Պարանոցի Գործարանատեարց Միութեան դրամի, կեդրոնատեղի՝ Դեղ. Ռոսիքէ, 23, Ռուէ փոցոբարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէկէքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն չաւ. դեղարաններ.

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Բշ. 9/21 Օտեսայի ուղղակի ուղղանգիստ ժամ 6ին յետ միջօրէի։
Գշ. 10/22 Աէրասդրէոյ ուղղակի ուղղանգիստ ժամ 6ին յետ միջօրէի. Գիրեսունի ճամբով։
Վշ. 11/23 Օտեսայի ուղղանգիստ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 11/23 Նուէրանգակ գետի փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ դարձեալ առաւօտեան ժամը 11ին։
Ուշ. 12/24 Օտեսայի ուղղանգիստ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Ադբ.—Իսկ. 11/22. Երբ ջաքթի օրը կ դարձեն գեղի Ռուսիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, պէտք է Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստին Թրբոյի Գէյրսէր, Եաֆա, և Բար-Սայիտ դարձյ շրջանաբին։

2

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրէնաւորապէս եղծիւսարեալ Բարբարեան Էշխանութիւն Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

625,000

ՖՐԱՆՔԻ

Մեծագոյն պարգեւը կը տրուի ամենէն մեծ թիւը շահողին՝ Դրամագլխոց Մեծ Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համբուրկի կառավարութեան կողմէ։

Բայց ամէն պարագայի մէջ

1	մեծ պարգեւ	375000	Ֆրանք
1	»	250000	»
1	»	125000	»
1	»	93750	»
1	»	87500	»
1	»	81250	»
2	»	75000	»
1	»	68750	»
1	»	62500	»
1	»	50000	»
1	»	37500	»
8	»	18750	»
26	»	12500	»
56	»	6250	»
106	»	3750	»
203	»	2500	»
6	»	1875	»
606	»	1250	»
1060	»	625	»
30930	»	185	»
17188	»	375,	250,

187½, 158½, 125, 117½, 83½, 50, 25.

Դրամագլխոց յոյժ կարեւոր վիճակահանութիւնը, որոնեալ բարբարեան իշխանութենէն ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ՝ և ի բաշխաբերալ Պետութեան ամբողջական տասնամեայ, 100,000 տոմակ կը պարունակէ, որոց 50,200ը ապահովապէս պիտի շահին։ Այս վիճակահանութիւնս շահուելիք դրամագլուխը գրեթէ

12,000,000

Ֆրանքի ոսկեղրամ

Այս գրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր փոփոխութիւնն այն եղանակաւ է որ վերոյիշեալ ամէն մէկ 50,200 պարգեւք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովագիրներու։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժնին է 62,500 ֆրանք, երկրորդ կարգինը՝ 68,750 ֆր. երրորդ կարգինը 75,000 ֆրանք կը բաբերդուին, չորրորդը՝ 81,250 ֆր. հինգերորդը 87,500 ֆր. վեցերորդը՝ 93,750, և եօթներորդը պատասխանաբար 625,000 ֆրանքի, բայց ամէն պարագայի մէջ 375,000—250,000 ֆրանքի

Սառորագրոյ առաջարկան ատենը ներկայիս յաջորդեալ կը հրատարակի ամենէն ընտիր ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՑՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՆԷՆ։

Հրամանները տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամէն մէկու դրամները ղրկել Ձրանցայի կամ Նեւրոպոյ ամէն երկաթագնացքու տոմակներով կամ Թէնգրոբրասով, կամ ամէնէն դիւրինը կ'ելլայ սասկը ղրկել. մեր երկրին հանգչագային մանաւանդ թղթով, գիրանական կամ ասարիական, Ֆրանսական կամ անգլիական Թղթատարական պատուիրագրերով.

Առանձին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմակը կ'արժէ	Ֆր. 7·50
1 բուն կէս տոմակը կ'արժէ	Ֆր. 3·75
1 բուն քառորդ տոմակը կարժէ	Ֆր. 1·90

Իւրաքանչիւրը պիտի սանակ բուն տոմակները պահական զինան անով գրօշմուած, եւ միանգամայն վիճակահանութեանց պատասխանական յայտագիրը, որ պիտի երեւի պէտք եղած մանրամասնութիւններու։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմակ ունեցող պիտի ընդունի ցանուած պարգեւներու պատասխանական ցուցակը պատանի դիմումներուն։ Պարգեւներուն վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի բան յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգեւները վճարելի են Բէրլինի մէջ ամ պարարագրի յոյսով հանգամանք մեր ակնկալութեան, միւս կանոնագրեանց յայտագիրը մէկու գործին չէպար, պարբերաբար ենք եւ առնելու։ Վիճակահանութենէն առաջ՝ այն տոմակները որոց լեն հանուած և ետ դրկել, ընդունուած գումարը։ Եթէ փափաք յայտնուի, վիճակահանութեանց պատասխանական յայտագիրը յատանգոյն կերպիսի ծրարներ տեղեկագրելու համար անոր։ Եր խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ դրկուին մեզ հրամանները։ բայց ամէն պարագայի մէջ յաջող քան

10 դեկտեմբեր 1892

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Դրամատուն Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ, Գերմանիա

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՒՐԱՖԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌԱՒՈՒՄ

ԲԱՑՈՒՄՆ Ա. ՀԱԱՍ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻՈՑՆ

որ ի Ղալաթիա, փողոց Վէյվոտա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 6, 7 և 8

Ի 1/13 Նոյեմբերի 1892

Զանազան և ճոխ բեղոյրք, կանանց գլխոյ ծածկոցք, Սեղանի ծածկոց և անձեռոցներ, Ճերմակեղէնք, Սրբիչ, Թաշկինակ, անկողնոյ ծածկոց, Բօրսէ, կանանց շապիկներ, գիշերազգեստներ, և այլ տեսակ կանանց վերաբերեալ իրեղէններ։ Անուշահոտ նիւթեր և այլն և այլն։

Կը խնդրենք արդոյ հասարակութենէն այցել մեր վաճառատունն ուր հետեւեալները կը վաճառուին ածան գիներով և յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆ 306

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն փարիզ, 8, Ռուէլար Մոնմարթր

ՀԱՆԲԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

ԹԻԵ GRANDE GRILLE — Սէջային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղուցք, նիրքին գործարանաց խցմունք, խրձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէտ), սպիտակուց—միզական (Ալպիւմինիւռի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել միայն քարտիլին վրայ։

Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր եղագործաց քով։

2203

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիա և Պոլսոյ գլխաւոր կանոնաւորագիծ բանալ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սեպտեմբեր նոյ. 11ին Մարսիլիայէն և նոյ. 23ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի.

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինչեւ որ Գալաթիայէն պիտի մեկնի նոյ. 21ին երկուշաբթի.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեւորութիւնն է միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւորդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարս
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
Մոսկանէ Սիբէ ֆրանսէ

5

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՔԷՐԻ

Ճէտիա գրյեսի Թէպէիր 2 դրուշ. Մուսիքա պօրուլարը իչիւն զէնպէրէք պէհերի 1 դրուշ 20 փարա. Էճնաս կլարնէթա գամբրը պէհէրի 25 փարա. կիւսէրի բուլպէհերի 4 պուչուք փարա. նօթա եազմագ իչիւն պօեա չիչէսի 8 դրուշ. Թիյ գալէմ պէհերի 10 փարա. սիեահ բիկ ճէտիա գբէսի 1 դրուշ 10 փարա. չալը սիլմէք իչիւն թօզ չիչէսի 5 դրուշ. կլարնէթա իչիւն ֆբբյա ատէտի 3 դրուշ.

Նիզամիէ սարաֆխանէ անպարընա 1 սչնէ զարիքնտա հէր նէ մզգտար լիւզում օլուբ իսէ պալնմագ իւզրէ միւնագասաեա գօնուլան պալէտատ մուրագգամ 9 գալէմ էչեա ֆիւեաթը մուրագգամէլերի իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, Թբբրինի սանէնին 16 նէը կիւնիւնէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաը իհրա օլունարագ մէզքիւր վիւնատ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն իթիբարեա, էվ իրթէսի կիւնիւ 100 տէ 5 թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 29 2—3

Նիզամիէ սարաֆխանէ անպարը իչիւն միւպայեա օլունմագ 8000 արչին ճէտիա 1 նիւմէրօ գալը Ինկիլիզ քէթէն պէգիրնին պէհէր արչընը ճէտիտի 6 դրուշ 10 փարաեա օլարագ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ Թբբրինի սանէնին 16 նէը կիւնիւնէ գասար պէհէր կիւն միւնագասաը իհրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճկինտէն, իթիբարեա էվ իրթէսի կիւնիւ տակի 100 տէ 5 թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 30 2—3

Իզմիտ ինչասթը ասքէրիէէ լազմէպի իչիւն Իզմիտտէ Թէպլիտ չարթը իլէ միւպայեա օլունմագ 40,000 ատէտ էէրլի Միւրէֆթէ քիրէմիտի միւնագասասընընի Թբբրինի սանէնին 15 ինճի բասար կիւնիւ գարարը գաթիսի Ֆէրտասը 100 տէ 5 թէնզիլի մուգաբրէր օլուսուլունտան Թալիպ օլանլարն ինչասթը ասքէրիէէ տայիրէսինէ միւրաճասաթ իթմէլէրի։ Նօ. 31 2—3

Ճիւնուսը ճէնապը միւլիքանէէ վիրիմէք իւզրէ միւպայեա օլունմագ օլան չաէրն իթիբարեա Թալիպ օլան վէ չէրայիթինի անլամագ իսթէէնէլէրին Թարիխը իլանէն իթիպարէն 1 հաֆթա սեա գասար մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթը ուժուրիէթ տայիրէսինէ կէլմէլէրի։ Նօ. 32 2—3

NEVRALGIES ՋԼԱՑԱՒ ԱՆԿԱՐԳ, ՄԵԳԹԻՒՆ կը բուժին ՏՈՒԹ. ՖՐՈՆԻԷՅ ԱՆԴԻՆԷՎՐԱԼԹԻՔ դեղահատներով։ Տուփը 3 ֆր.—Պարանոցի Գործարանատեարց Միութեան դրամի, կեդրոնատեղի՝ Դեղ. Ռոսիքէ, 23, Ռուէ փոցոբարիզ։ Ի Կ. Պոլիս Մէկէքի և ընկ., դեղավաճառք, և ամէն չաւ. դեղարաններ.

COMP. RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնը

Բշ. 9/21 Օտեսայի ուղղակի ուղղանգիստ ժամ 6ին յետ միջօրէի։
Գշ. 10/22 Աէրասդրէոյ ուղղակի ուղղանգիստ ժամ 6ին յետ միջօրէի. Գիրեսունի ճամբով։
Վշ. 11/23 Օտեսայի ուղղանգիստ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Դշ. 11/23 Նուէրանգակ գետի փոքր Ասիոյ Նաւահանգիստները մինչեւ դարձեալ առաւօտեան ժամը 11ին։
Ուշ. 12/24 Օտեսայի ուղղանգիստ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Ադբ.—Իսկ. 11/22. Երբ ջաքթի օրը կ դարձեն գեղի Ռուսիոյ նաւահանգիստները մեկնող ու, պէտք է Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանգիստին Թրբոյի Գէյրսէր, Եաֆա, և Բար-Սայիտ դարձյ շրջանաբին։

2

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ

Օրէնաւորապէս եղծիւսարեալ Բարբարեան Էշխանութիւն Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

625,000

ՖՐԱՆՔԻ

Մեծագոյն պարգեւը կը տրուի ամենէն մեծ թիւը շահողին՝ Դրամագլխոց Մեծ Նոր վիճակահանութենէն, երաշխաւորեալ Համբուրկի կառավարութեան կողմէ։

Բայց ամէն պարագայի մէջ

1	մեծ պարգեւ	375000	Ֆրանք
1	»	250000	»
1	»	125000	»
1	»	93750	»
1	»	87500	»
1	»	81250	»
2	»	75000	»
1	»	68750	»
1	»	62500	»
1	»	50000	»
1	»	37500	»
8	»	18750	»
26	»	12500	»
56	»	6250	»
106	»	3750	»
203	»	2500	»
6	»	1875	»
606	»	1250	»
1060	»	625	»
30930	»	185	»
17188	»	375,	250,

187½, 158½, 125, 117½, 83½, 50, 25.

Դրամագլխոց յոյժ կարեւոր վիճակահանութիւնը, որոնեալ բարբարեան Էշխանութենէն ՀԱՄՊՈՒՐԿԻ՝ և ի բաշխաբերալ Պետութեան ամբողջական տասնամեայ, 100,000 տոմակ կը պարունակէ, որոց 50,200ը ապահովապէս պիտի շահին։ Այս վիճակահանութիւնս շահուելիք դրամագլուխը գրեթէ

12,000,000

Ֆրանքի ոսկեղրամ

Այս գրամի վիճակահանութեան նպաստաւոր փոփոխութիւնն այն եղանակաւ է որ վերոյիշեալ ամէն մէկ 50,200 պարգեւք՝ եօթը յաջորդական կարգի պիտի բաժնուին ապահովագիրներու։

Առաջին կարգին գլխաւոր բաժնին է 62,500 ֆրանք, երկրորդ կարգինը՝ 68,750 ֆր. երրորդ կարգինը 75,000 ֆրանքի կը բաբերդուին, չորրորդը՝ 81,250 ֆր. հինգերորդը 87,500 ֆր. վեցերորդը՝ 93,750, և եօթներորդը պատասխանաբար 625,000 ֆրանքի, բայց ամէն պարագայի մէջ 375,000—250,000 ֆրանքի

Սառորագրոյ առաջարկան ատենը ներկայիս յաջորդեալ կը հրատարակի ամենէն ընտիր ԴՐԱՄԱԳԼԽՈՑ ԱՑՍ ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵՆԷՆ։

Հրամանները տալու փափագող անձերէ կը խնդրուի ամէն մէկու դրամները ղրկել Ձրանցայի կամ Նեւրոպոյ ամէն երկաթագնացքու տոմակներով կամ Թէնգրոբրասով, կամ ամէնէն դիւրինը կ'ելլայ սասկը ղրկել. մեր երկրին հանգչագային մանաւանդ թղթով, գիրանական կամ ասարիական, Ֆրանսական կամ անգլիական Թղթատարական պատուիրագրերով.

Առանձին կարգի վիճակահանութեան համար

1 բուն ամբողջ տոմակը կ'արժէ	Ֆր. 7·50
1 բուն կէս տոմակը կարժէ	Ֆր. 3·75
1 բուն քառորդ տոմակը կարժէ	Ֆր. 1·90

Իւրաքանչիւրը պիտի սանակ բուն տոմակները պահական զինան անով գրօշմուած, եւ միանգամայն վիճակահանութեանց պատասխանական յայտագիրը, որ պիտի երեւի պէտք եղած մանրամասնութիւններու։ Վիճակահանութենէն անմիջապէս ետքը իւրաքանչիւր տոմակ ունեցող պիտի ընդունի ցանուած պարգեւներու պատասխանական ցուցակը պատանի դիմումներուն։ Պարգեւներուն վճարումն անմիջապէս պիտի կատարուի բան յայտագրին, պետական երաշխաւորութեամբ։ Պարգեւները վճարելի են Բէրլինի մէջ ամ պարարագրի յոյսով հանգամանք մեր ակնկալութեան, միւս կանոնագրեանց յայտագիրը մէկու գործին չէպար, պարբերաբար ենք եւ առնելու։ Վիճակահանութենէն առաջ՝ այն տոմակները որոց լեն հանուած և ետ դրկել, ընդունուած գումարը։ Եթէ փափաք յայտնուի, վիճակահանութեանց պատասխանական յայտագիրը յատանգոյն կերպիսի ծրարներ տեղեկագրելու համար անոր։ Եր խնդրենք որ կարելի եղածին չափ շուտ դրկուին մեզ հրամանները։ բայց ամէն պարագայի մէջ յաջող քան

10 դեկտեմբեր 1892

ՎԱԼԱՆԴԻՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Դրամատուն Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ, Գերմանիա

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

ՄԵԾ ԵՒ ՓՈՒՐԱՖԱՆԱԿ ՎԱՃԱՌԱՒՈՒՄ

ԲԱՑՈՒՄՆ Ա. ՀԱԱՍ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻՈՑՆ

որ ի Ղալաթիա, փողոց Վէյվոտա, Նորատունկեան Խան, Թիւ 6, 7 և 8

Ի 1/13 Նոյեմբերի 1892

Զանազան և ճոխ բեղոյրք, կանանց գլխոյ ծածկոցք, Սեղանի ծածկոց և անձեռոցներ, Ճերմակեղէնք, Սրբիչ, Թաշկինակ, անկողնոյ ծածկոց, Բօրսէ, կանանց շապիկներ, գիշերազգեստներ, և այլ տեսակ կանանց վերաբերեալ իրեղէններ։ Անուշահոտ նիւթեր և այլն և այլն։

Կը խնդրենք արդոյ հասարակութենէն այցել մեր վաճառատունն ուր հետեւեալները կը վաճառուին ածան գիներով և յոյժ նպաստաւոր պայմաններով։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ԳԻՆ 306

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն փարիզ, 8, Ռուէլար Մոնմարթր

ՀԱՆԲԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

ԹԻԵ GRANDE GRILLE — Սէջային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի մաղուցք, նիրքին գործարանաց խցմունք, խրձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELESTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէտ), սպիտակուց—միզական (Ալպիւմինիւռի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց—միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել միայն քարտիլին վրայ։

Կը գտնուի դեղագործական Անգլիական մթերանոցն և Պոլսոյ բոլոր եղագործաց քով։

2203

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիա և Պոլսոյ գլխաւոր կանոնաւորագիծ բանալ

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սեպտեմբեր նոյ. 11ին Մարսիլիայէն և նոյ. 23ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի.

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինչեւ որ Գալաթիայէն պիտի մեկնի նոյ. 21ին երկուշաբթի.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեւորութիւնն է միասին առնելով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան

Նաւորդէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարս
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՂՈՒԼ
Մոսկանէ Սիբէ ֆրանսէ

5

ՀԻՍԱՐԱՆ

221 Մեծ-Փողոց, Բանկալթի

Բանկալթիի մեծ հիւսարանին մէջ կը պատրաստուին մեսաքսեայ, Ֆիլ տ'էքօսէ, բարբէդ եւ էսթրանսուորէ գուլպաներ եւ զանկապանոներ, ձեռնոցներ, վասուակներ, քաշքաշաժներ, անկողնոյ ծածկոյթներ եւ հիւսուածագործութեան ուրիշ ամէն տեսակ նիւթեր։

Տնօրէնութիւնը շնորհակալ կ'ըլլայ բազմաթիւ յաճախորդաց, ինչպէս նաեւ այն ընտանեաց որք բարեհաճած են պատուել զինք իրենց յանձնարարութիւններով, եւ կը յուսայ թէ պիտի հաճին շարունակել յառաջիկային նախապատուութիւն տալու տեղական սոյն գործարանի նիւթերուն, որքան եսական մասին նման են Եւրոպոյ սոյն օրինակ նիւթոց եւ աւելի աժան են անոնցմէ։

Գործարանը կը վաճառէ նաեւ ընտանեաց համար հիւսելու լաւ մեքենաներ եւ գործաւորուհեաց յատուկ այլ մեքենաներ որք կրնան օրը մինչեւ 24 զոյգ պատգրել, հիւսուածագործութեան դասեր ալ կը տրուին։

253

EMULSION SCOTT

(ՍԿՕԹԻ ՕՀԼԸՐԸԿ)

ՄՈՐԻՒ ԶԿԸՆ ՕՈՒՏ ԻՒՂ

Իբրեւ դէղ եւ շամբ ի սպառ

Գործաբանալ մեսաքսեան ՍԿՕԹԻ և ՊՕՈՒՆԻ ի Նիւ-Եորք.

Կարիք չունի պատրաստելու

Մորուս մեկ հատ իւղի բոլոր յատկութիւններն զուտ, իրեղանիդներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտաւութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճղաղծութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փոփուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով

Գործակատարք ի Ն Պոլիս, ՀՈՒՐՄԻՐ ԵՒ ՀԻՐԻԱԼ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՓԻԼՃԻՒՔ—ԶԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկ